

KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır.

Heydər Əliyev

DIPLOMAT

№ 37 (501) 02-08 Cəməl, Oktyabr sal. il 2022
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Hêjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məşidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əvər.

Səbāhəddin Eləğlı

Səh. 2

Prezident İlham Əliyev BMT-nin Məskunlaşma
Programının icraçı direktorunu qəbul edib

Səh. 18

Ji bo bîranîna koça dawiya serok,
amadekariyên berfireh tèn kirin

Səh. 19

Курдские лидеры
поздравляют езидов

Səh. 11

Nêçîrvan Barzanî: Pêwîst e PDK û YNK
rêkeftineke nû ya stratejîk bikin

Səh. 12

İro Serokkomarê Iraqê
serdana Hewlêrê dike

Səh. 13

Carek Di Nav Du Rojên Xweş De Li
Festîvala Duhokê Ya Rewşenbîrî/5

Səh. 10

Merasîma konferansa Plana Herêma Kurdistanê ji bo
Mafên Mirova bi beşdariya Serokwezîr birêve diçe

Prezident İlham Əliyev Praqada "Avropa siyasi birliyi"
Zirvə Toplantısının açılış plenar iclasda iştirak edib

Səh. 2

Endamê Parlamentoya Kanadayê êrişên İranê
yên li ser Herêma Kurdistanê şermezar kir

Səh. 9

KÜRD XALQININ DƏYƏRLİ OĞLU, AZƏRBAYCANNƏSRİNİN QARTALI
SÜLEYMAN HÜSEYN OĞLURƏHİMOVUN VƏFATINDAN 39 İL ÖTÜR

Səh. 4

Sendikayên Mamosteyan ya İranê: Roja
Sêşemê grevê bigirin û neçin holên xwendinê

Səh. 10

ŞƏRƏF XAN BİDLİSİNİN "ŞƏRƏFNAMƏ"
ƏSƏRİ KÜRD XALQININ TARİXİ MƏNBƏYİ KİMİ

Səh. 5

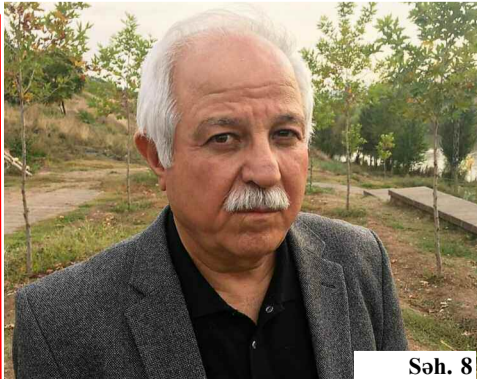
Endamê Parlamentoya Kanadayê êrişên İranê
yên li ser Herêma Kurdistanê şermezar kir

Səh. 13

Səh. 8

Lavrov'dan nükleer açıqlaması
ve Zelenski'ye yanıt

Səh. 8

İran Totaliter Faşist Devleti yalana
ve zorbalığa devam ediyor...

Səh. 12

14 hunermendên Bakur piştigiriya xwe ji
bo xwepêşandanên li Rojhilat nişan dan

Səh. 7

Biden: Putin şaka yapmıyor,
ordusu düşük performans gösterdi

Prezident İlham Əliyev BMT-nin Məskunlaşma Proqramının icraçı direktorunu qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 5-də Ağdamda BMT-nin Məskunlaşma Proqramının (UN-HABITAT) icraçı direktoru xanım Maimuna Mohd Şərif qəbul edib.

Dövlətimizin başçısı BMT-nin Məskunlaşma Proqramı ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlıqdan məmnunluğunu bildirdi. Bu ilin martında xanım Maimuna Mohd Şərifin Azərbaycana səfəri çərçivəsində keçirilmiş görüş zamanı müzakirə olunan məsələlərin reallaşdırılması istiqamətində əldə edilən irəliləyişləri müsbət qiymətləndirən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın BMT-nin Məskunlaşma Proqramı ilə hərtərəfli əməkdaşlığın inkişafında maraqlı olduğunu qeyd etdi.

BMT-nin Məskunlaşma Proqramının icraçı direktoru xanım Maimuna Mohd Şərif yenidən Azərbaycanda olmaqdan məmnunluğunu bildirdi və Milli Şəhərsalma Forumunun yük-

sək səviyyədə keçirilməsinə görə təbriklərini çatdırdı. Azərbaycanla Məskunlaşma Proqramı arasında əməkdaşlığın hərtərəfli qaydada inkişaf etdiyini vurğulayan Maimuna Mohd Şərif Prezident İlham Əliyevin Polşanın Katovitse şəhərində Ümumdünya Şəhər Forumunun 11-ci sessiyasındakı çıxışını məmnunluqla xatırladı, UN-HABITAT-ın Nyu-Yorkda keçirilən toplantısında, həmçinin Katovitse dəki tədbirdə Azərbaycan nümayəndə heyətinin fəal iştirakını yüksək qiymətləndirdi. O, Azərbaycan hökumətinin UN-HABITAT-ın fəaliyyətinə verdiyi dəstəyə, o cümlədən könüllü maliyyə töhfəsinə görə dərin təşəkkürünü ifadə etdi.

Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərdə genişmiqyaslı şəhərsalma və yenidənqurma fəaliyyəti həyata keçirdiyinə toxunan BMT-nin Məskunlaşma Proqramının icraçı direktoru həmin ərazilərdə görülən işlərin

miqyasından və sürətindən heyranlığını ifadə etdi, qısa

baycan üzrə hazırlanmış layihə sənədini dövlətimizin

salma Forumunun ölkəmizdə illik əsasda keçiriləcəyini qeyd

zaman ərzində ölkəmizin şəhərsalma sahəsində müasir yanaşmalar tətbiq edərək belə nailiyyətlər qazanmasını xüsusi vurğuladı. O, həmçinin UN-HABITAT-ın bu prosesdə Azərbaycana dəstək verməyə hazır olduğunu bildirdi və Azər-

başçısının diqqətinə çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın UN-HABITAT-la əməkdaşlığı bundan sonra da genişləndirəcəyini və Proqramın fəaliyyətinə dəstək göstərəcəyini bildirdi. Dövlətimizin başçısı Milli Şəhər-

etdi.

Sonda qonaq Məskunlaşma üzrə ölkə proqramı sənədini - Azərbaycan Respublikasında BMT-nin Məskunlaşma Proqramı ilə əməkdaşlıq strategiyasını dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev Praqada "Avropa siyasi birliyi" Zirvə Toplantısının açılış plenar iclasında iştirak edib

Oktyabrın 6-da Çex Respublikasının paytaxtı Praqada "Avropa siyasi birliyi" Zirvə Toplantısının açılış plenar iclası keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iclasda iştirak edib.

Çex Respublikasının Baş naziri Petr Fiala Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi, Zirvə Toplantısında iştirak edən digər dövlət və hökumət başçılarını qarşılayıb.

Sonra plenar iclas keçirilib. İclas başa çatandan sonra iştirakçılar birgə foto çəkdirlər.

Qeyd edək ki, "Avropa siyasi birliyi" qitənin ölkələri arasında siyasi əlaqələndirmə

platformasıdır. Birliyin məqsədi ümumi maraq doğuran məsələlərin həlli üçün siyasi dialoqu və əməkdaşlığı inkişaf etdirmək, Avropa qitəsinin təhlükəsizliyini, sabitliyini və rifahını gücləndirməkdir.

Zirvə Toplantısında ümumilikdə 44 ölkənin dövlət və hökumət başçıları iştirak edirlər. İlk dəfə keçirilən "Avropa siyasi birliyi" Zirvə Toplantısı Avropa ölkələrinin liderlərini bərabər hüquqlu və birlik ruhunda bir araya gətirir. Toplantı ərzində liderlər müxtəlif fikir mübadilələri zamanı sülh və təhlükəsizlik, iqtisadi vəziyyət, enerji və iqlim, miqrasiya və hərəkətilik məsələlərini müzakirə edə biləcəklər.

Prezident İlham Əliyev Praqada "Avropa qitəsində sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda dəyirmi masada iştirak edib

Oktyabrın 6-da Praqada "Avropa siyasi birliyi" Zirvə Toplantısı çərçivəsində "Avropa qitəsində sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda dəyirmi masa keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

Dəyirmi masada çıxış edən Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra regionda yeni vəziyyət yaranıb. Ermənistan tərəfindən 30 illik işğala, işğal dövründə törədilmiş dağıntılara, vəhşiliklərə baxmayaraq, Azərbaycan Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanması təklifi ilə çıxış edib. Dövlətimizin başçısı deyib ki, bu sülh müqaviləsinin əsasını Azərbaycanın təklif etdiyi 5 prinsip - Dövlətlərin bir-birlərinin suverenliyi, ərazi bütövlüyü, beynəlxalq sərhədlərinin toxunulmazlığı və siyasi müstəqilliyini qarşılıqlı şəkildə tanıması; Dövlətlərin bir-birlərinə qarşı ərazi iddialarının olmamasının qarşılıqlı təsdiqi və gələcəkdə belə bir iddianın qaldırılmayacağına dair hüquqi

öhdəliyin götürülməsi; Dövlətlərarası münasibətlərdə bir-birlərinin təhlükəsizliyinə hədə törətməkdən, siyasi müstəqillik və ərazi bütövlüyünə qarşı hədə və gücdən istifadə etməkdən, habelə BMT Nizamnaməsinin məqsədlərinə uyğun olmayan digər hallardan çəkinmək; Dövlət sərhədinin delimitasiyası və demarkasiyası, diplomatik münasibətlərin qurulması; Nəqliyyat və kommunikasiyaların açılışı, digər müvafiq kommunikasiyaların qurulması və qarşılıqlı maraq doğuran digər sahələrdə əməkdaşlığın qurulması təşkil etməlidir. Prezident İlham Əliyev bu xüsusda Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesində və Brüssel sülh gündəliyinin formalaşmasında Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin iştirakı və təşəbbüsü ilə keçirilmiş görüşlərin əhəmiyyətini vurğulayıb. Dövlətimizin başçısı xatırladı ki, oktyabrın 2-də iki ölkənin xarici işlər nazirləri bu xüsusda görüş keçiriblər. Sülh müqaviləsi üzrə danışıqlar

uzun müddət davam etməməli, mümkün qısa zaman kəsiyində başa çatdırılmalıdır.

Prezident İlham Əliyev, eyni zamanda, qeyd edib ki, Azərbaycan Türkiyə və Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması üzrə aparılan prosesi dəstəkləyir. Vurğulayıb ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında olan normalaşma prosesi və Türkiyə ilə Ermənistan arasındakı normalaşma prosesi bir-birini tamamlayacaq proseslərdir,

bütövlükdə regionda sülhün və əmin-amanlığın təmin olunmasına xidmət göstərə biləcək halıdır.

Dövlətimizin başçısı, həmçinin Cənubi Qafqazda sülh və sabitliyin təmin olunması baxımından Azərbaycan-Gürcüstan-Ermənistan, yəni, üçlü formatda vahid müzakirə platformasının yaradılmasının vacibliyini qeyd edib. Deyib ki, burada da enerji, kommunikasiya və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər müzakirə edilə bilər.

Yekunda Prezident İlham Əliyev bir daha dövlətlərarası münasibətlərdə beynəlxalq hüququn prinsiplərinin rolunu qeyd edib, xüsusilə ərazi bütövlüyü prinsipinə diqqət çəkib. Bu prinsipə münasibətdə eyni yanaşmanın və dövlətlərarası münasibətlərdə bu prinsipin üstünlük təşkil etməsinin vacibliyini vurğulayıb. Həmçinin bu prinsipə münasibətdə selektiv yanaşmaların kənara qoyulmasının önəmini qeyd edib.

Daşkəsəndə yeni işə qəbul olunmuş müəllimlərlə görüş keçirilib

Oktyabrın 6-da Gəncə-Daşkəsən Regional Təhsil İdarəsinin Daşkəsən rayonu üzrə təhsil sektoru

dent hörmətli Mehriban xanım Əliyeva tərəfindən təhsilimizin inkişafı sahəsində Daşkəsəndə də çoxsaylı

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti, YAP Daşkəsən rayon təşkilatı, rayon Gənclər və İdman İdarəsi ilə birgə Təhsil Nazirliyi tərəfindən imtahanlarda müvafiq keçid balını toplayaraq işə qəbul olunmuş gənc müəllimlərlə görüş keçirib.

Görüş Dövlət Himnimizin səsləndirilməsi, Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş şəhidlərimizin əziz xatirəsini yad etməklə başlayıb.

Daşkəsən RIHBA-nın İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdir müavini Elmar Əliyev giriş nitqində Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd Əbiyevin adından rayonun ümumtəhsil məktəblərinə təyinat almış gənc müəllimləri təbrik edərək onlara gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb. Prezident cənab İlham Əliyev və Birinci vitse-prezi-

mühüm layihələrin həyata keçirildiyini bildirib.

Elmar Əliyev müəllimlərin stimullaşdırılması, peşəkarlığının artırılması və müəllim nüfuzunun yüksəldilməsi istiqamətində məqsədyönlü işlərin uğurla aparıldığını, ucqar kənd yerləri üçün həvəsləndirmə tədbirlərinin tətbiq edildiyini, müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsabiqənin şəffaf keçirilməsi nəticəsində son 10 ildə rayon üzrə vakant olan müəllim yerlərinin ixtisaslı kadrlarla təmin olunduğunu deyib. Vurğulayıb ki, gənclərin ucqar dağ kəndlərində yerləşən təhsil müəssisələrində pedaqoji fəaliyyətə başlaması həmin kəndlərin məktəblərində yaradılmış yüksək təhsil şəraitinin nəticəsidir.

Daşkəsən rayonu üzrə təhsil sektorunun müdiri Elmir Cəfərov isə çıxışında deyib ki, Daşkəsəndə yeni təhsil müəssisələrinin tikilib isti-

fadəyə verilməsi, onların maddi-tədris bazasının zənginləşdirilməsi, gənc müəllimlərin işlə təmin edilməsi, tədris prosesi üçün hər cür şəraitin yaradılması rayonda təhsilin səviyyəsinin artmasına geniş imkanlar açmışdır. Elmir Cəfərov ötən tədris ilində əldə edilmiş uğurları qeyd etməklə yanaşı, qarşıda duran vəzifələrə də toxunub.

Daşkəsən rayon Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi Samir Həsənov gənc müəllimləri təbrik edərək Azərbaycan gənclərinin müasir, inkişaf etmiş, yüksək intellektli aparıcı qüvvə kimi formalaşmasında Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlətimizin apardığı gənclər siyasətinin rolundan bəhs edib.

YAP Daşkəsən rayon təşkilatının sədri Meydanəli Yolçiyev isə qeyd edib ki, Prezident cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə son illərdə rayonun ümumtəhsil məktəblərində pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olan gənc müəllimlərin sayı əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır. Meydanəli Yolçiyev Daşkəsən təhsilinin ildən-ildən artan uğurlarına əmək fəaliyyətinə yenidən başlayan müəllimlərin də töhfə verəcəklərinə əmin olduğunu bildirib, Yeni Azərbaycan Partiyasının cəmiyyətdə rolunun artması fonunda müəllimlərin partiyanın ictimai-siyasi həyatındakı rolundan danışıb.

Tədbirdə gənc müəllimlər də çıxış edərək fəaliyyətləri haqqında danışıb və onlara göstərilən diqqət üçün təşəkkürlərini bildiriblər.

Sonda bir qrup müəllimə təşəkkürnamələr təqdim edilib.

İcra başçısı Vətən Müharibəsi şəhidi Hacızadə Ceyhun İfrayıl oğlunun ikinci ildönümü ilə əlaqədar yas mərasimində iştirak edib

Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədovun şəhid ailələrini ziyarəti davam edir. Bu gün o, hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, YAP rayon təşkilatının sədri və Tərtər Cümə Məscidinin imamı Sadiq Cəfərovla birlikdə

rayonun Evoğlu kəndindən olan 29 yaşlı şəhid Ceyhun Hacızadənin ikinci ildönümü ilə əlaqədar yas mərasimində iştirak edib, şəhidin ailə üzvləri ilə görüşüb, onlara baş sağlığı verib, şəhidlərin ruhuna dualar oxunub.

Hacızadə Ceyhun İfrayıl oğlu 16 avqust 1992-ci ildə rayonun Evoğlu kəndində anadan olub. O, 44 günlük Vətən müharibəsində ərazi bütövlüyümüz uğrunda Suqovuşan istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhid olub. Ölümündən sonra şəhid Respublika Prezidentinin Sərəncamı ilə "Suqovuşanın azad olunmasına görə" və "Vətən uğrunda" medalları ilə təltif olunub.

Şəhidin ailə üzvləri şəhid və qazi ailələrinə göstərilən diqqət və qayğıya görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin!

Laçın Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Aqil Nəzərlinin növbəti görüş-səyyar qəbulu Ağcabədi rayonunun Taxta Körpü ərazisində keçirildi

Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Nəzərlinin laçınlı məcburi köçkünlərlə növbəti görüş-səyyar qəbulu 2022-ci il 7 oktyabr tarixdə Ağcabədi rayonunun Taxta Körpü ərazisindəki 144 ailəlik qəsəbədə fəaliyyət göstərən Laçın rayonunun Şeylanlı kənd 2 saylı tam orta məktəbinin inzibati binasında keçirilmişdir.

Görüş-səyyar qəbuldan öncə, rayon ziyalılarının, qəsəbə sakinlərinin iştirakı ilə 44 Günlük Vətən Müharibəsində şəhid olmuş rayonun Şeylanlı kənd sakinini Nəcəfov Etibar Mehman oğlunun adına tikilmiş xatirə bulağının açılışı olmuş, daha sonra tədbir iştirakçıları tərəfindən şəhidin məzarı ziyarət olunmuşdur.

Həmin ərazidə yaşayan 46 nəfər laçınlı məcburi köçkünün iştirak etdiyi görüş-səyyar qəbulda çıxış edən Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Nəzərli ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən Müharibəsində qazanılan qələbədə, qısa müddət ərzində işğaldan azad olunmuş

ərazilərdə aparılan geniş tikinti və quruculuq işlərindən, ölkə rəhbərinin işğaldan azad olunmuş ərazilərə mütəmadi səfərlərindən, Laçın rayonunun ərazisində iki mühüm dövlət əhəmiyyətli obyektin - Güləbird Su Elektrik Stansiyasının açılışında və Laçın rayonunun Qorçu kəndi ərazisində beynəlxalq hava limanının təməlqoyma mərasimində iştirakından, eyni zamanda 2022-ci il 26 iyun tarixində Laçın rayonu ərazisinə səfər etməsi zamanı Laçın Beynəlxalq Hava Limanında aparılan tikinti işlərindən, "Qorçu" elektrik

yarımstansiyasında görülən işlərdən, "Həkəriçay" su anbarı layihəsi ilə tanış olmağından danışıb, 26 avqust tarixində Laçın şəhəri, Zabux və Sus kəndlərinin ordumuzun tam nəzarətinə götürülməsini ölkə rəhbərliyinin torpaqlarımızın bütünlüklə azad olunması istiqamətindəki qətiyyətinin bariz nümunəsi olduğunu bildirmiş, 2022-ci il 21 sentyabr tarixində işğaldan azad olunmuş Laçın rayonu ərazisinə sayca dördüncü dəfə səfəri zamanı Laçın şəhərində Azərbaycanın üçrəngli Bayrağını ucaltmağı və "Laçın" Qovşağ

Yarımstansiyasının təməlqoyma mərasimində iştirak etməyini Azərbaycan tarixinin ən əlamətdar hadisəsi olduğunu bildirmişdir. Rayon rəhbəri çıxışında eyni zamanda şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə, məcburi köçkünlərə göstərilən diqqət və qayğıdan söz açmış, son illər məcburi köçkünlərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı xeyli işlərin görüldüyünü, 100-dən artıq müasir yaşayış kompleksinin və qəsəbələrin salındığını, digər köçkünlərlə yanaşı yüzlərlə laçınlı məcburi köçkün ailəsinin də yeni

mənzillərlə təmin edildiyini bildirmişdir. O, daha sonra çıxışında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın ölkənin sosial-iqtisadi həyatındakı xidmətlərindən söz açaraq, respublikada məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətindəki çoxşaxəli fəaliyyətindən də danışıb.

Səyyar qəbulda məcburi köçkünlərin müraciətləri dinlənmiş, həmin müraciətlərə baxılması üçün aidiyyəti üzrə konkret tapşırıqlar verilərək, icrası nəzarətə götürülmüşdür.

Qəbulda Laçın rayon prokuroru İlqar Səadətov, Laçın Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının məsul işçiləri, idarə və müəssisə rəhbərləri, həmçinin müvafiq inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəliyin işçiləri iştirak etmişlər.

Səyyar qəbulda iştirak edən rayon sakinləri doğma torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasına, onlara dövlət tərəfindən göstərilən davamlı diqqət və qayğıya görə ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevə tükənməz minnətdarlıqlarını bildirmişlər.

KÜRD XALQININ DƏYƏRLİ OĞLU, AZƏRBAYCAN NƏSRİNİN QARTALI SÜLEYMAN HÜSEYN OĞLU RƏHİMOVUN VƏFATINDAN 39 İL ÖTÜR

Süleyman Rəhimov 1900-cü ilin oktyabrında Zəngəzur mahalının Qubadlı rayonunun Əyin kəndində anadan olmuşdur. İbtidai təhsilini ikisinifli rus məktəbində almışdır. İlk təhsilini kənddə almış, sonralar texnikum və ali məktəb bitirmişdir. 1921-ci ildə Xanlıq kəndində yeni açılmış məktəbdə müəllim işləməyə başlamışdır. Şuşada pedaqoji kursda oxuduqdan sonra uzun müddət Zəngəzur mahalının müxtəlif rayonlarında müəllimlik etmişdir. 1928-ci ilin payızında dostu Əli Vəliyevlə Bakıya gələrək ADU-nun tarix fakültəsində təhsil almış, eyni zamanda Qaraxəhərdə ikincü kursda oxuyurdu. 1928-ci ilin payızında dostu Əli Vəliyevlə Bakıya gələrək ADU-nun tarix fakültəsində təhsil almış, eyni zamanda Qaraxəhərdə ikincü kursda oxuyurdu.

Ədəbi fəaliyyətə 1930-cu ildən başlayan Süleyman Rəhimovun ilk əsəri "Şamo"dur. Bununla belə o 50 il bu əsərinin üzərində işləmiş və ona əlavələr etmişdir.

Süleyman Rəhimov 1939-1940, 1944-1946 və 1954-1958-ci illərdə Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri olmuşdur. Azərbaycanın Laçın, Samux, Şahbuz və Nəraşen rayonlarında rəhbər partiya işlərində çalışmışdır (1934-1937). Azərbaycan K(b)P Bakı şəhər komitəsində təbliğat üzrə katib (1940-1941), Azərbaycan K(b)P MK-da təbliğat və təşviqat şöbəsinin müdiri müavini (1941-1944), Azərbaycan Nazirlər Soveti yanında Mədəni-Maarif İşləri Komitəsinin sədri (1945-1958) vəzifələrində işləmişdir.

Azərbaycan Jurnalistlər İttifaqının "Qızıl qələm" mükafatına (1972) layiq görülmüşdür. Üç dəfə Lenin ordeni (1946, 1970, 1975), "Qırmızı Əmək Bayrağı" (1959), "Şərəf nişanı" (1942) ordenləri və medallarla təltif edilmişdir, 1960-cı ildə xalq yazıçısı, 1975-ci ildə Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adları almışdır.

1983-cü il oktyabrın 11-də vəfat etmişdir.

Rəhimov Süleyman Hüseyn oğlu - nasir, 1938-ci ildən AYB-nin üzvü, Azərbaycanın xalq yazıçısı (1960), Sosialist Əməyi Qəhrəmanı (1975).

Süleyman Rəhimov 1900-cü ilin oktyabrında Zəngəzur mahalının Qubadlı rayonunun Əyin kəndində anadan olmuşdur. İbtidai təhsilini ikisinifli rus məktəbində

almışdır. 1921-ci ildə Xanlıq kəndində yeni açılmış məktəbdə müəllim işləməyə başlamışdır. Şuşada pedaqoji kursda oxuduqdan sonra uzun müddət Zəngəzur mahalının müxtəlif rayonlarında müəllimlik etmişdir.

1928-ci ilin payızında dostu Əli Vəliyevlə Bakıya gələrək ADU-nun tarix fakültəsində təhsil almış, eyni zamanda Qaraxəhərdə ikincü kursda oxuyurdu. 1928-ci ilin payızında dostu Əli Vəliyevlə Bakıya gələrək ADU-nun tarix fakültəsində təhsil almış, eyni zamanda Qaraxəhərdə ikincü kursda oxuyurdu.

Ədəbi fəaliyyətə 1930-cu ildən başlayan Süleyman Rəhimovun ilk əsəri "Şamo"dur. Bununla belə o 50 il bu əsərinin üzərində işləmiş və ona əlavələr etmişdir.

Süleyman Rəhimov 1939-1940, 1944-1946 və 1954-1958-ci illərdə Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri olmuşdur. Azərbaycanın Laçın, Samux, Şahbuz və Nəraşen rayonlarında rəhbər partiya işlərində çalışmışdır (1934-1937). Azərbaycan K(b)P Bakı şəhər komitəsində təbliğat üzrə katib (1940-1941), Azərbaycan K(b)P MK-da təbliğat və təşviqat şöbəsinin müdiri müavini (1941-1944), Azərbaycan Nazirlər Soveti yanında Mədəni-Maarif İşləri Komitəsinin sədri (1945-1958) vəzifələrində işləmişdir. Azərbaycan Jurnalistlər İttifaqının "Qızıl qələm" mükafatına (1972) layiq görülmüşdür. Üç dəfə Lenin ordeni (1946, 1970, 1975), "Qırmızı Əmək Bayrağı" (1959), "Şərəf nişanı" (1942) ordenləri və medallarla təltif edilmişdir, 1960-cı ildə xalq yazıçısı, 1975-ci ildə Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adları almışdır.

1983-cü il oktyabrın 11-də vəfat etmişdir.

Şamo (I, II c. 1931, 1940), Saçlı (1944)
"Ata və oğul" (1949)
"Mehman" (1953)
"Ana və abidəsi" (1967)
"Mahtevan" (1968)
"Seçilmiş əsərləri" (üç cild-də, 1968-1981)
"Ağbulaq dağlarında"
"Medalyon"
"Ötən günlər dəftərindən"
"Qafqaz qartalı"
"Qoşqar qızı"
"Aynalı"
"Qardaş qəbri"
"Su pərisi"
"Uğundu"

"Şamo" - xalq yazıçı Süleyman Rəhimovun romanı.

Ədəbi fəaliyyətə 1930-cu ildən başlayan Süleyman Rəhimovun ilk əsəri "Şamo"dur. O "Şamo" ki, bütün ömrü boyu onun üzərində işləyib. Doğrudur, arada yeni əsərlər də yazıb: "Aynalı", "Qardaş qəbri", "Su pərisi", "Uğundu" və sairə. Lakin ədibin özü üçün də ən əziz əsər "Şamo" olub. Düz əlli ilə yaxın onun üzərində işləməkdən doymayıb. Maraqlıdır ki, elə ilk çap əsəri də "Şamo"dur. Böyük ədib tənqidi məqalələrinin birində yazırdı: "Yazıçılıq - istedad, zəhmət, bir də cəsarətdir. Bu cür olmasa, yazıçı olmaz. Yazıçılıq əsl qəhrəmanlıqdır. Həyatda qorxaqdan kişi çıxmayan kimi, yazıçılıqda da qorxaqdan kişi yazıçı çıxa bilməz. Yazıçılıq xarüqələdə cəsarətdir".

"Şamo"dən söz düşmüşkən, yazıçı bu əsərini həqiqətən çox sevirdi. Yaratdığı qəhrəmana o qədər dərinə bağlanmışdı ki, hətta övladlarından birinin adını Şamo qoymuşdu. İnkaredilməz faktır ki, Süleyman Rəhimov geniş nəfəsli, çox sanballı yazıçı idi. Xalq həyatının incəliklərinə dərinləndirən bələdliyi yaratdığı epik lövhələrə canlılıq gətirmişdi.

Azərbaycan nəsrində Süleyman Rəhimov əslində roman-epopeya yaratmışdı. Amma bugünün prizmasından bu əsərlərə diqqət yetirəndə böyük yazıçıların da zamanın təzyiqindən kənara çıxa bilməməsi diqqət çəkir. Süleyman Rəhimov seçdiyi ədəbi qəhrəmanlara tək cəsarətin deyil, həm də dövrün prinsipləri əsasında yanaşmaq məcburiyyətində

olub. Ermənilərə qan udduran, milli mənafə uğrunda savaşa qalxan, bu gün də haqqında nəinki tək cəsarət, bütövlükdə Azər-

man Rəhimov ədəbiyyatımızda tək cəsarətli yazıçı deyildi. O, həm də milli hisslərlə yaşayıb-yaradan böyük insan idi. Dövrün ab-havası,

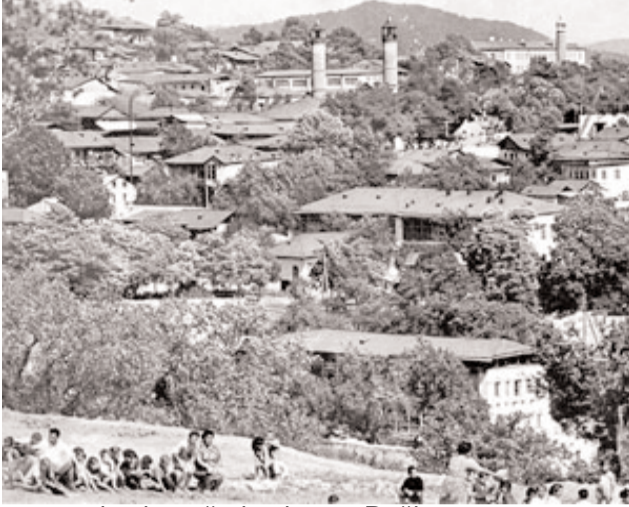
baycanda danışılan qeyrtəli vətən oğlunun - Sultan bəyin "Şamo"da mənfi obraza çevrilməsi dövrün tələbi idi. Sovet quruluşu yazıçıdan məhz əsl bəylərin üstündən qara xətt çəkib guya xalq içindən çıxmış süni qəhrəman yaratmağı tələb edirdi. Buna görə də Sultan bəylər xalqa çox eybəcər şəkildə təqdim edilir, süni surətdə uydurulmuş obrazlar zirvəyə qaldırılırdı. Bu ziddiyyətlərin qovuşuğunda Süleyman Rəhimovun xalqa bağlılığı, vətən sevgisi onun bu əsərdə yeni müsbət obrazlar yaratmasına imkan verirdi. Süjet xətlərini genişləndirmək, oxucunun rəğbətini qazanmaq, bəlkə də daha çox ədəbiyyatda əbədi qalmaq üçün Süleyman Rəhimov əgər bir tərəfdən Lenin ideyalarını alqışlayırdısa, digər tərəfdən də milli kökə, adət-ənənəyə sadıq, qorxmaz, namuslu, cəngavər, orijinal qadın obrazlarını qələmə alırdı. Çünki belə anaların bətnindən ancaq igid və mərdlər doğula bilər. Milli şüura başqa cür xidmət etmək mümkün deyildi. Sü-

sozial həyat tərzi, sovet quruluşunun qanun və diktələri yazıçının yaradıcılığında təsirsiz keçməyə bilməzdi. Çünki ötən əsrin 20-ci illərindən başlayan repressiyalar qara caynaqlarını Azərbaycanın hər yerinə ilişdirmişdi. Fikir verin, Şamo adı çoban oğlundan məşhur inqilabçıya qədər bir ömür yolu keçir. Guya haqq-ədalət uğrunda mübarizəyə qoşulur. Amma söykənəcəyi nə olur - bolşeviklərin müraciətləri. Cəngavər bir igidin inandığı yanlışlıq onun nakam ölümü, həlak olması ilə nəticələnir. Müəllif əslində qəhrəmanını öldürməyə də bilərdi. Bəlkə də böyük sənətkarımızın uzaqgörənliyi idi ki, bütün çarpışmaların, inqilabların sonu uçurumdur, məğlubiyyətdir. Fikir verin, müsbət qəhrəmanlar - partizanlar, inqilabçılar müxtəlif vaxtlarda həlak olurlar. "Mənfi" surətlər, məsələn, elə Sultan bəy xaricə qaçır. Bunlar rəmzi mənə daşıyır və elə mətləblər pıçıldayır ki, istər-istəməz Süleyman Rəhimovu yenidən tanımaq istəyirsən.

Ermənistanın Dağlıq Qarabağ "formulu"

Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın tərkibində saxlanması və ona muxtariyyət verilməsi məsələsində Ermənistanın mövqeyi də maraqlıdır. Ermənistan ilk dövrdə məsələnin bu şəkildə həlli ilə razılaşmaq istəməmiş, 1921-ci il iyulun 16-da Ermənistan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Qafqaz Bürosunun 5 iyul tarixli qərarının onu təmin etmədiyini bildirmiş 87 və Dağlıq Qarabağa iddiasını davam etdirməyə başlamışdı.

Lakin sonra Qafqaz Bürosunun ona hədiyyə etdiyi Dağlıq Qarabağa muxtariyyət verilməsini məqsədinə uyğun-

laşdırmağa başlamış, Dağlıq Qarabağ uğrunda mübarizə belə bir formula almışdı: Dağlıq Qarabağa muxtariyyət verilməsindən onun Azərbaycanın idarəsi altından çıxarılmasına - Dağlıq Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsinə doğru! Bu formulanın əsasında

Dağlıq Qarabağda və onun ətrafında erməni şovinizminin gücləndirilməsi dururdu. İş o yere çatmışdı ki, Rusiya Kommunist (bolşeviklər) Partiyası Mərkəzi Komitəsi XII qurultayında (1923, 17-25 aprel) K.Radek Azərbaycanda erməni şovinizmindən (aprel 23-də) bəhs etmişdi. İ.Stalin isə ona qarşı çıxmışdı.88

Adətən Qafqaz Bürosunun 5 iyul qərarından bəhs etdikdə Stalinlə barışa bilməyən erməni müəllifi burada onun sözlərindən gen-bol iqtibas gətirir. Bu həmin par-

tiya qurultaydır ki, orada Leninin "Qurultaya məktub"u oxunmuş və orada Stalinin obyektiv xarakteristikası verilmişdi.89

XII qurultayda seçilmiş Mərkəzi Komitə üzvlərinin repressiyası da məlum faktır. Ona görə də K.Radekin çıxışı ilə əlaqədar məsələlər də yenidən tədqiq olunmalıdır. Stalinin timsalında güclü müdafiəyə malik olan ermənilər çox çəkmədən əsl niyyətlərini açıqladılar. Şaduns 13 iyunda Zaqafqaziya Ölkə Komitəsinə yazdı ki, bu muxtar vilayət (Dağlıq Qarabağ) bilavasitə Zaqafqaziya Ölkə Komitəsilə bağlı olmalıdır;90 "Zaqfederasiyanın rəhbərləri problemin belə alternativ, daha ağıllı həllinə getmədilər"91.

Bununla o, Ermənistanın

Dağlıq Qarabağla bağlı sonrakı fəaliyyətinin əsas formulası haqqında yuxarıda söylənilənləri çox aydın təsdiq edir.

Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan Qarabağın dağlıq hissəsinə muxtariyyət verilməsi və onun ətrafında yaranan məsələlərə münasibət Kirovun AK(b) P-nin VI qurultayında (1924, 5 may) yekunlaşdırılır. Onun Dağlıq Qarabağa muxtariyyət verilməsinə olan şübhə və inamsızlığı, hər cümlədə hiss olunur. O, həmin qurultayda demişdir: bu məsələni biz, nəhayət həll etdik və şübhəsiz tamamilə düzgün iş gördük. Bu məsələni, əsasən, yenidən həll etməyə qayıtmaya-çağımıza heç bir şübhə yoxdur.92

Əslində isə, yuxarıda göstərilənləri kimi, Kirovun bu məsələnin düzgün həll olunduğuna şübhəsi vardı və bu tamamilə əsaslı şübhə idi.

Zəngəzur bölgəsinin Ermənistan tərəfindən ələ keçirilməsi.

Yuxarıda göstərilənlərdən aydın olduğu kimi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti Azərbaycanın tarixi-coğrafi ərazi bölgüsü ənənələrinə sadiq qalaraq Şuşa, Cavanşir, Cəbrayıl və Zəngəzur qəzalarını Qarabağ general-qubernatorluğunda birləşdirmişdi və bu regiona vahid inzibati ərazi kimi baxırdı.

Azərbaycan SSR hökuməti də, artıq yuxarıda qeyd edildiyi kimi, 1920-ci il 30 aprel tarixli notasında Ermənistandan Zəngəzur və

Bu məsələ hələlik A.M.Skubitskinin yuxarıda adı çəkilən məqaləsində müəyyən dərəcədə əks olunmuşdur. O yazırdı: "N.Nərimanovun Zəngəzur qəzasını "Sovet Ermənistanının ayrılmaz hissəsi elan edən Bəyannaməsi" ilə bağlı əsaslı bir düzəliş də bu gün diqqətimizdən yayınır. Bu "Dağlıq Qarabağın əməkçi kəndlilərinə öz müqəddaratlarını təyin etmək üçün tam hüquq verilməsi" haqqında Azərbaycan hökumətinin Bəyanatıdır.

Bu gün həmin Bəyanat ancaq Muxtar Dağlıq Qarabağ Vilayətinə aid edilir. O vaxtlar isə bütövlükdə

QARABAĞ AZƏRBAYCAN DEMOKRATİK RESPUBLİKASI DÖVRÜNDƏ

Birinci Dünya Müharibəsi ərəfəsində erməni-türk qarşılıqlı müharibəsi

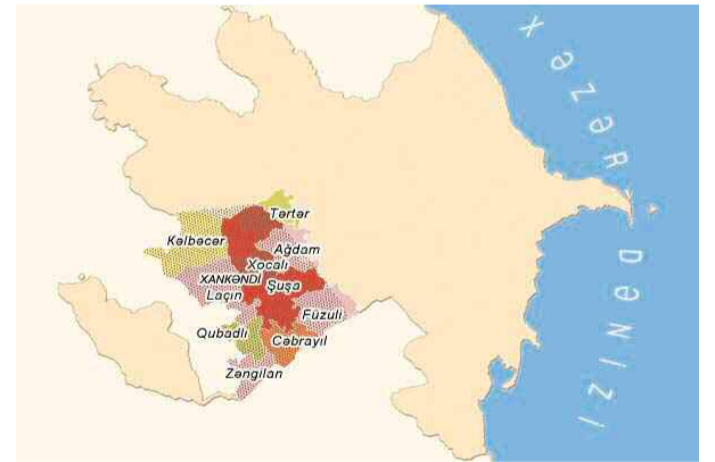
Türkiyədə ağır məğlubiyyətə uğrayan erməni millətçiləri Rusiyanın nüfuzlu siyasi partiyaları ilə əlaqəyə girmək və «Erməni məsələsi»ni Rus imperiyasına daxil olan xalqların milli azadlıq hərəkatının tərkib hissəsi kimi qələmə vermək fikrinə düşdülər. Bu məqsədlə də 1912-ci ildə «Daşnaksütyun» partiyası Tiflis şəhərində «Erməni Milli Bürosu» adlı yeni bir təşkilat yaradıb onun tərkibinə erməni millətçiləri ilə yanaşı yüksək rütbəli çar məmurlarını da daxil etdilər. Onların vəzifəsi yeri gəldikcə «erməni məsələsi»ni imperatorun nəzərinə çatdırmaq və onun həllinə çalışmaq xahiş etməkdən ibarət idi. Məhə bu siyasətin nəticəsi olaraq 1913-cü ildə Rusiya ilə Türkiyə arasında gedən danışıqlar zamanı ermənilərə muxtariyyət verilməsi məsələsi də müzakirə edilmişdir.

Rusiyadan müdafiə olunduqlarını gören daşnaklar «Dənizdən dənizə Böyük Ermənistan» uğrunda mübarizəyə qalxaraq «Türkiyəni məhv etmək», «Türkləri qırmaq» və s. şüarları ilə erməniləri milli münafiqşəyə səslədilər. 1914-cü il noyabr ayının 1-də Türkiyənin I Dünya

müharibəsinə qoşulmasından istifadə etməyə çalışan daşnaklar 4 ay ondan sonra Van əyalətində ermənilərin (hayların) qiyam etməsinə nail oldular. Qiyamçılar Türk kəndlərinə hücum edib yandırır, əhalisini kütləvi şəkildə qıraraq faciələr törədirdilər.

Erməni könüllüləri

hələrləndən müəyyən qədar hərbi hissələr ayıqib daha dəhşətli düşmənlə - ermənilərlə döyüşə göndərməyə məcbur oldu. Nankor ermənilərlə döyüşdə Türk əsgərləri zəfər qazandı. Hər yerdə erməni hərbi birləşmələri və üsyançıları məğlub edildi. Törətdikləri cinayətlərin əvəzində ermənilər yarım milyona

Antantanın qoşunları tərkibinə daxil olub Türkiyəyə qarşı vuruşurdular. Türkiyədə müvəqqəti hökumət dövründə «Daşnak» partiyasının yaratdığı 50 min nəfərlik erməni korpusu da Türkiyə əleyhinə döyüşlərə qoşuldu. Türkiyənin ruslarla Sarıqamış ətrafındakı döyüşdə məğlubiyyəti ermənilərin ruh yüksəkliyini daha da artırmışdı. Onların Türk kəndlərinə basqın etməsi, faciələr törətməsi get-gedə şiddətlənməkdə idi. Vəziyyətin qorxulu olduğunu gören Türkiyə hökuməti döyüş cəb-

qədar insan itirdilər. Türkiyə daxili işlər nazirinin 24 aprel 1915-ci il tarixli əmri ilə mərkəzi şəhərlərdə erməni təşkilatlarının fəaliyyəti qadağan edildi. Ermənilər Türkiyənin mərkəzindən dağlıq hissələrə köçürüldülər. Türkiyəyə qarşı fəaliyyətdə təqsiri olan 600 nəfərdən çox erməni liderləri həbs olundu. Öz əməllərinə görə layiqinə cəza almış ermənilər sonradan bütün dünyaya haray salaraq həmin hadisələri «kenosid» kimi qələmə verib fevralın 24-nü ermənilərin milli matəm günü elan etdilər.

Vikipediya

Naxçıvanın digər Azərbaycan torpaqlarından ayrı salınması

Qarabağı öz qoşunlarından təmsil etməsini tələb etmişdi. Lakin sonralar, sovet dövründə, müəyyən məqsədlər əsas götürülərək Zəngəzurun Qarabağdan ayrı olması təsəvvürünün yaradılmasına başlandı. Bu həmin torpaqların taleyinin həllində Azərbaycana təzyiqli gücləndirmək məqsədi güdüdü.

Hadisələrin sonrakı gedişi göstərdi ki, Sovet Rusiyasının təzyiqli nəticəsində 1920-ci ilin aprelindən noyabrın 29-da Ermənistanda sovet hakimiyyəti qurulmasınadək olan dövrdə Zəngəzura münasibətdə mövqe dəyişdi.

Azərbaycan İnkilab Komitəsinin Ermənistan Sovet Respublikasına 20 noyabr tarixli teleqramı və 1 dekabr bəyannaməsində ("Nərimanov Bəyannaməsi"), artıq, Zəngəzurun Ermənistanla verilməsindən bəhs olunur. Lakin həqiqətdə Zəngəzur qəzasının 6.742 kvadrat verstlik ərazisindən 93 3.105 kv.verstlik Azərbaycan SSR tərkibində qalmış, 3.637 kv.verstlik hissəsi isə Ermənistanla verilmişdi. Azərbaycanın tarixi ədəbiyyatında bu problem kifayət qədər həllini tapmamışdır.94

Dağlıq Qarabağa və özü də təkcə Azərbaycan sərhədləri daxilində yaşayan ermənilərə yox, həmçinin Ermənistanla təklif edilən Zəngəzur qəzasının daxilində kürdlərə muxtariyyət verilməsini nəzərdə tuturdu...

Ermənistan İnkilab Komitəsinin sədri Ş.İ.Kasyan... qəzanın kürdlər yaşayan şərq hissəsinin Azərbaycanda qalmasını daha ağıllı və məqsədəuyğun hərəkat saymışdır".95

Bu baxış Rusiya Kommunist (bolşeviklər) Partiyası Mərkəzi Komitəsi Qafqaz Bürosu tərəfindən qəbul edilmişdi. Ermənistanla verilmiş hissə Zəngəzur adını saxlamış, Azərbaycan SSR inzibati bölgüsündə isə dəyişiklik baş vermişdi.

Azərbaycana vurulan ən ağır zərbə, həyata keçirilən ən böyük düşməncilik aktı isə bu idi ki, Zəngəzurun Ermənistanla verilməsi ilə Naxçıvanla Azərbaycanın digər torpaqları arasında əlaqələr kəsildi, Naxçıvan Azərbaycandan ayrı salındı. Digər tərəfdən, bu ermənilərin Naxçıvanla bağlı gələcək məkirli niyyətlərinin həyata keçirilməsi üçün bir hazırlıq xarakteri daşıyırdı.

Başkan Barzani'den tüm taraflara çağrı!

Ezidi Kürtlerin Cema Bayramı dolayısıyla bir kutlama mesajı yayımlayan Başkan Mesud Barzani, tüm taraflardan birlikte yaşam kültürünü koruma ve geliştirmeye yönelik çaba harcaması çağrısında bulundu.

Başbakan: İnsan haklarının korunması ve geliştirilmesi planın...

Başbakan Mesur Barzani, hükümet olarak bireysel ve kamusal özgürlükleri koruma ve demokratik değerleri savunma taahhütlerini yinelediklerini açıkladı.

Başbakan Mesur Barzani, Kürdistan Bölgesi'nin İnsan Hakları Planı'nın yürürlüğe girmesinin birinci yıl dönümü sebebiyle düzenlenen programda yaptığı konuşmada, insan haklarının korunması ve geliştirilmesinin Kürdistan Bölgesi Hükümeti'nin dokuzuncu kabinesinin programının önemli bir parçası olduğunu vurguladı.

Başbakan konuşmasında, "Bu plan, Kürdistan Bölgesi Hükümeti tarafından önümüzdeki beş yıl içinde Kürdistan Bölgesi'nde tüm alanlarda insan haklarının korunmasını teşvik etmek ve bölgedeki farklı topluluklar arasında barış içinde bir arada yaşamayı savunmak için onaylanan kapsamlı bir yol haritasıdır" ifadelerine yer verdi.

Söz konusu planın özgürlük, demokrasinin güçlendirilmesi, şiddet ve ayrımcılığın ortadan kaldırılması ve genel olarak insan haklarının korunması ilkelerini güçlendireceğine dikkat çeken Başbakan şöyle devam etti:

"Bu vesileyle, Kürdistan Bölgesi Hükümeti'nin dini ve etnik bileşenlerin bir arada yaşama kültürünü teşvik etme, bireysel ve kamusal özgürlükleri koruma ve demokratik değerleri savunma taahhüdünü yineliyoruz."

"Bu plan özenle hazırlanmış"

Bu sözleri yanı sıra kapsamlı bir reform programlarının olduğunu söyleyen Başbakan, Kürdistan Bölgesi İnsan Hak-

larıyla Ezidi Miri, Babe Şeyh, Ezidi Ruhani Meclisi ve Kürdistan ile dünyadaki tüm Ezidi kardeşlerimi en içten dileklerle kutluyorum" ifadesini kullandı.

Bayramın tüm Ezidileri için güzellik ve huzura vesile olması temennisinde bulunan Başkan Barzani, yaptığı çağrıda şu sözlere yer verdi:

"Bu vesileyle tüm taraflara, Kürdistan'daki tüm dinsel ve etnik bileşenler arasında birlikte yaşam ve kardeşlik kültürünü koruma ve geliştirmeye yönelik çaba harcaması çağrısında bulunuyorum."

Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan ve Başbakan Mesur Barzani de Ezidi Kürtlerin Cema Bayramı dolayısıyla bir mesaj yayımladı. **PeyamaKurd**

Cema Bayramı nedeniyle mesaj yayımlayan Başkan Barzani, "Cema Bayramı'nın gelişmesi vesile-

ları Planı'nın dokuzuncu kabinesinin reform sürecinin bir parçası olduğunu kaydederek, "Bu plan özenle hazırlanmış ve Kürdistan Bölgesi Başkanlığı, Kürdistan Parlamentosu Başkanlığı, Yargı, BM Irak Özel Temsilciliği, STK'lar ve Kürdistan Bölgesi'ndeki büyükelçiliklerin görüşleri alınmıştır" dedi.

Başbakan, "Planın içeriğinin hükümet alanlarında iyi bir şekilde uygulanacağını ve iyi yönetimin, hukukun üstünlüğünün ve insan haklarını koruma kültürünün teşvik edilmesinin önemini yansıtacağını umuyorum. Planın maddeleri geçtiğimiz yıl Kürdistan Bölgesi'nde yasa ve kılavuz olarak uygulandı. Kürdistan Bölgesi'nin diğer ülkelere göre iyi bir seviyede olduğunu söyleyebiliriz. Kürdistan Bölgesi Hükümeti, IŞİD

mağdurlarının ve ailelerinin acılarını dindirmek için birçok adım attı. Ayrıca kaçırılan Ezidiler ve diğer toplulukların IŞİD teröristlerinin elinden kurtarılmasında ve IŞİD'in suçlarının savaş suçu olarak tanınmasında da önemli bir rol oynadı.

Bu amaçla, Kürdistan Bölgesi Hükümeti, IŞİD suçlarını araştırmak üzere uluslararası toplum ve BM ekibinin de desteğiyle teröristlerin uluslararası suçlardan yargılanması doğrultusunda özel bir mahkeme kurulması için Kürdistan Parlamentosu'na bir yasa tasarısı sundu.

Ancak ne yazık ki Irak Yüksek Federal Mahkemesi, IŞİD teröristlerinin yargılanmasını engellemek için yeni ve şaşırtıcı bir emsal olan tasarımı reddetti" sözlerini dile getirdi. **PeyamaKurd**

BM'den Bağdat'a çağrı: Kürdistan Bölgesi'nin haklarını verin

Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi'ne Irak'taki durumla ilgili sunum yapan BM Irak Özel Temsilcisi Jeannine Hennis-Plasschaert, Irak'ın Kürdistan Bölgesi'nin haklarını vermesi gerektiğini ifade etti.

Irak'taki siyasi ve askeri duruma dikkat çekerek silahlı grupların Irak'ın güvenliğine yönelik tehdit olduğunu dile getiren BM Irak Özel Temsilcisi Jeannine Hennis-Plasschaert, ülkedeki durumun en tehlikeli aşamada olduğunu kaydetti.

Açıklamalarında Iraklı liderler arasında ulusal diyalog gereğine vurgu yapan Plasschaert, Irak'ın şu anda en tehlikeli aşamadan geçtiğine dikkat çekti.

"Irak, Kürdistan Bölgesi'nin haklarını vermeli"

Plasschaert açıklamasında, Irak'ın Kürdistan Bölgesi'nin haklarını vermesi gerektiğini vurgulayarak, İran'ın Kürdistan Bölgesi'ne yönelik son saldırılarıyla ilgili olarak, İran'ın Irak'ın egemenliğini ihlal ettiğini belirtti.

Irak'taki mevcut siyasi durumun vatandaşlar üzerinde olumsuz etkisi olduğunu belirten Plasschaert, Irak halkının mevcut durumda esir tutuluyor gibi olduğunu dile getirdi.

"Tüm tarafların birbirini suçlamaktan başka seçeneği yok"

Ayrıca BM Temsilcisi açıklamasında, Başbakan Mustafa Kazimi liderliğinde taraflar arasındaki görüşmelere ilişkin olarak, şu ana kadar herhangi bir sonuç alınmadığını belirterek, "Tüm tarafların birbirini suçlamaktan başka seçeneği yok. Vatandaşların yaptığı tüm fedakarlıklara rağmen siyasi partiler onlara düzgün bir yaşam sunamadı" ifadesini kullandı. **PeyamaKurd**

Neçirvan Barzani, Fransız heyet ile Erbil-Bağdat ilişkilerini ele aldı!

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un önerisi ile başkent Erbil'de bulunan Fransa Senatosu Dış İlişkiler, Savunma ve Silahlı Kuvvetler Komitesi

Başkanı Senatör Christian Cambon ve beraberindeki heyet, Kürdistan Bölgesi Neçirvan Barzani tarafından kabul edildi.

Tarafların gerçekleştirdiği görüşmede Erbil ile Bağdat arasındaki sorunların çözümü, Irak ve Suriye'de terör örgütü IŞİD'le mücadele ve Irak'taki siyasi gelişmeler alındı.

Macron'un Irak ve bölge barışına dair rolüne vurgu! Neçirvan Barzani görüşmede, askeri, siyasi ve insani yardımlarından dolayı Fransa'ya teşekkür ederek, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un Irak ve bölgede barışın sağlanması konusundaki rolüne vurgu yaptı.

Neçirvan Barzani, Fransa'nın Kürdistan Bölgesi ve Irak'a yönelik desteğinin sürdürülmesinin önemine değinerek, Irak'ta barış ve siyasi istikrarın sağlanmasının Erbil ile Bağdat arasındaki sorunların çözümüne bağlı olduğunu kaydetti.

Fransız heyet, Macron'un mesajını ilettili!

Görüşmede Fransız Senatör Christian Cambon ise, Neçirvan Barzani'ye Macron'un selamlarını ileterek, ülkesinin Kürdistan Bölgesi ve Irak'a destek vermeye devam edeceğini belirtti.

Öte yandan taraflar, Irak ve Kürdistan Bölgesi'nin komşu ülkelerle ilişkileri ve Kürdistan Bölgesi'ndeki bileşenlerin durumuyla ilgili fikir alışverişinde bulunuldu. **PeyamaKurd**

Biden: Putin şaka yapmıyor, ordusu düşük performans gösterdi

ABD Başkanı Biden, Rusya Devlet Başkanı Putin'in nükleer silah kullanımıyla ilgili sözlerine ilişkin,

"Şaka yapmıyor çünkü ordusunun önemli ölçüde düşük performans gösterdiğini söyleyebilirsiniz" dedi.

ABD Başkanı Joe Biden, nükleer savaş tehdidi hakkında bugüne kadarki en sert açıklamalarını New York'taki bir Demokrat bağış toplantısında yaptı ve dünyanın altmış yıldır nükleer felakete en yakın olduğu zaman olduğunu söyledi.

Biden, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Ukrayna'daki savaşı kazanmak için taktik bir nükleer silah kullanması halinde dünyanın "Armageddon" ile karşı karşıya kalabileceği konusunda uyardı.

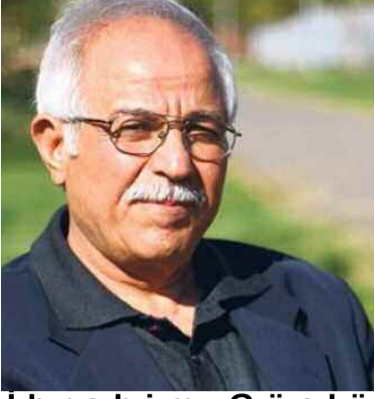
Biden, "Kennedy ve Küba füze krizinden bu yana Armageddon ihtimaliyle karşı karşıya kalmadık" dedi.

Biden, Rusya Devlet Başkanı'na atıfta bulunarak, "Oldukça iyi tanıdığım bir adam. Taktik nükleer silahların ve biyolojik veya kimyasal silahların potansiyel kullanımı hakkında konuşurken şaka yapmıyor çünkü ordusunun önemli ölçüde düşük performans gösterdiğini söyleyebilirsiniz" ifadelerini kullandı.

Biden konuşmasında ayrıca şu açıklamaları yaptı:

"Putin için çıkış yolunun ne olduğunu anlamaya çalışıyorum. Çıkış yolunu nerede bulacak? Rusya içinde itibarını kaybetmekle kalmayıp önemli ölçüde güç de kaybediyor. Taktik nükleer silahı kullanıp da sonunda Armageddon ile sonuçlanmam diye bir şey olduğunu düşünmüyorum." **BasNews**

İran Totaliter Faşist Devleti yalana ve zorbalığa devam ediyor...

Ibrahim Güçlü

Jina Emine, Kürdistan'ın Saqiz şehrinde yaşayan bir Kürt kadınıdır. Çok genç yaşlardadır (22 Yaş). Tahran'da bir yakınını ziyaret etmek için kardeşleri ve ailesiyle birlikte tahrana gidiyor. Daha yakınlarının evine yetişmeden, İran Totaliter ve Faşist Devletinin "Ahlak polisi", ahlakla alakası olmayan zorba, insanlık ve medeniyet dışı, polis teşkilatı yetkilileri tarafından yakalanıyor. Yakalanma gerekçesi, Totaliter Faşist Devletin kıyafet düzenlenmesine uygun başını kapatmamış olmasıdır. Oysa ailesinin verdiği bilgilerden anlaşılıyor ki, "Ahlak Polisinin" verdiği bilgi de doğru değildir. Jina Emine hem Kürt geleneklerine ve hem de İran Totaliter Faşist Devletinin uygulamasına ve hukukuna uygun kılık kıyafetini düzenlemiş haldedir. Buna rağmen başka bazı kadınlarla birlikte emniyete götürülür. Emniyette kendisine işkence yapılır. İşkence sonucu hayatı tehlike içine girer, hastaneye götürüldüğünde hayatını kaybeder.

İran Totaliter ve Faşist Devletinin en önemli karakterlerinde biri de yalana dayanmasıdır, yalana başvurusudur. Yalanlara dayalı olarak zorbalık sistemini sürdürmesidir. Bu nedenle Jina Emine'nin ölümüyle ilgili olarak dünya kamuoyunu yanıltmak ve kandırmak istiyor. Jina Emine'ye emniyette işkence edilmediğini, doğal

rahatsızlığı sonucu hayatını kaybettiğini söyleme manipülasyonu ve riyakarlığını gösteriyor. Oysa yanında bulunan kadınların ifadesine, Jina Emine'ye işkence ediliyor. İşkence sonrası hayatını kaybediyor.

Ayrıca Jina Emine'nin vücudu üzerinde derin darp izlerinin de tespit edildiği, Jina Emine'nin ailesi, Jina Emine'nin toprağa uğurlanması öncesinde Jina Emine'nin yakınında olanların ifadesi darp izlerinin olduğunu, İran Devletinin yalana ve manipülasyona başvurduğunu ortaya koyuyor.

Bütün bunların yanında, İnsan Hakları örgütlerinin, Uluslararası Af Örgütü'nün içerden sağlam kaynaklardan edindikleri bilgiler de, İran Totaliter Faşist Devletinin yalan söylediğini, yalandan medet umduğunu, zorbalığını gizlemeye çalıştığını açıkça gösteriyor.

Hükümet karşıtı gösteriler, Jina Emine'nin 17 Eylül'deki cenazesinden bu yana İran genelinde 80'den fazla şehir ve kasabaya yayıldı.

İRAN DEVLETİ KÜRDİSTAN'DA 40 YILDAN FAZLA BİR ZAMANDIR (1979) KAN DÖKÜYOR...

Bilinen ve ortada olan bir gerçek var ki, İran Totaliter Faşist İslam Rejimi kandan beslenmektedir. İslamcı, ırkçı, zorba yönetim eliti; bütün halkın, Kürtlerin, Belucilerin, Arapların, Azerilerin desteğini demokrasi ve özgürlük, hukukun üstünlüğü önermesiyle alarak Şah Diktatörlüğünü yıkan ve iktidarı ele geçirdikten kısa bir sonra mazlum olmaktan çıkıp, mazlumun daha da zorba, kan dökücü, özgürlükleri tanımayan, hukuk dışı olduğunu ortaya koydu.

"Kürdistan'da otonomi ve İran'da demokrasi" ilkesi çerçevesinde Kürtlerin desteğini alan Totaliter Faşist İslamcı elit, tıpkı Cumhuriyet

Halk Fırkası, M. Kemal Atatürk ve arkadaşları gibi, bir siyaset yoluna girdiler. Kürtlere savaş açtılar. Kürtlerin siyasi ve milli yapısını ortadan kaldırmayı strateji olarak benimsediler. Kürtlerin, Kürdistan'da kendi siyasi örgütleri KDP, Komela, Şeyh İzzeddin Huseyni Örgütü'nün kurduğu de facto iktidarı bırakmasını, kayıtsız şartsız Şah dönemindeki gibi kendilerine teslim olmasını istedi. Kürdistan Mehabad Cumhuriyeti Deneyini yaşayan Kürtler ve onların milli örgütleri yönetime teslim olmayı, halkımızı İran Devletinin adaletsizliğine, barbarlığına, hukuksuzluğuna terk etmeyi kabul etmediler, doğru görmediler. Milli Direniş Hareketini organize ettiler. Devlet, bu direnişi kırmak için her türlü sömürgeci ve ırkçı zorbalığa başvurdu. Kürdistan'da sel gibi kan akıttılar.

İran İrkçı Mollalar yönetimini, o günden bugüne kadar bu zorbalığı ve kan dökmeyi devam ettirdi. Halende devam ettirmeye yeminlidir. Uygulamalarının hepsi de bunu gösteriyor.

Jina Emine cinayetine karşı, İran Totaliter Faşist İslamcı Devlete karşı başlatılan genel grev, kitle gösterileri sonrası başlayan ve devam eden zorbalık, katliam, zulüm, onlarca insanın katledilmesi de bu devlet yapısının ve stratejisinin sonucudur.

Son bilgilere göre: Jina Emine'nin katledilmesine yönelik protestolar devam ederken, İran güvenlik güçlerinin doğrudan protestocuları hedef aldığı açık bir gerçek. Gerçek mermiler kullanılıyor. Göstericilerin öldürülmesi özel bir hedef olarak sürdürülüyor.

Norveç merkezli bir kuruluş olan İran İnsan Hakları (IHR) yetkilileri de, İran hükümetinin muhalefeti bastırmak için orantısız güç

ve gerçek mühimmat kullandığını dünya kamuoyuna açıkladılar.

Devlet medyası büyük yalanlara baş vurmasına rağmen, çok sayıda güvenlik görevlisi de dahil olmak üzere ölü sayısının 41'e yükseldiğini kabul etmek durumunda kaldı. Göstericiler "isyancılar" olarak tanımlandığından, bastırılmasını da reva görüyor.

Oysa sağlam ve sağlıklı kaynaklar bugüne dek öldürülen gösterici sayısının 76'nın çok üstünde olduğu ifade etmektedirler.

Çok açık olan bir şey var ki, 20'si gazeteci olmak üzere yüzlerce kişi tutuklanmış durumdadırlar. Binlercesi de gözaltındadırlar. Gözaltılar ve tutuklamalar devam ediyor. Gözaltına alınanlara ve tutuklanana çok şiddetli işkencelerin yapıldığı gelen haber arasındadır.

Günde 35-36 kişiyi idam etmekten geri durmayan, devrim muhafızlarının keyfi insan öldürdüğü İran Devletinden ve yönetici elitinden her zorbalık ve kötülük beklenebilir.

İRAN TOTALİTER FAŞİST DEVLETİ AYNI ZAMANDA DİĞER MİLETLERE DE KARŞIDIR VE ONLARA DA ZULÜM YAPIYOR...

İran Totaliter Faşist Devleti, sadece Kürtlere zulüm yapmadı ve yapmıyor. Araplara, Belucilere, Azerilere de zulüm ve işkence ediyor. Onlardan da insanları idam etmekten geri durmuyor. Onların da milli haklarını gasp ediyor. Hak ve özgürlüklerini ayaklar altına alıyor. Her türlü hukuksuzluğu onlara da reva görüyor.

Bu son gösterilere katılanlar sadece Kürtler değildir. Diğer milletlerden de katılımların olduğu gelen haberler arasındadır. Ayrıca İran'da 80 il ve kasabada gösterilerin

ve sivil ayaklanmanın olması da Kürtlerin dışından da diğer milletlerden gençlerin, insanların öldürüldüğünü, gözaltına alındığı ve tutuklandıklarını da tartışmasız ortaya koyuyor..

İRAN'DA DEMOKRATİK VE LİBERAL MUHALEFET DE YASAKTIR. KARŞILIĞI ZORBALIK VE ZULÜM-DÜR...

İran totaliter faşist devleti, demokratik ve liberal muhalefete de bugüne kadar izin vermedi. Muhalefet hareketinin zamana yayılan kitle gösterilerinden öldürülenler, tutuklananlar oldu.

BM İŞLENMEKTE OLAN SUÇLARI ENGELLEMELİ VE KATLIAMLARIN ÖNÜNE GEÇMELİDİR...

Protestoculara karşı gerçek mermilerin kullanımı uluslararası bir suçtur. İşlenen cinayetler uluslararası suç kapsamındadır. Uluslararası hukukun açıkça ihlalidir.

BM insan hakları ofisi yetkililerinin, İran Devletinin zorbalığından ve şiddetinden endişe duymaları yeterli değildir. İran'ı barışçıl protesto hakkına saygı duymaya çağırması da yeterli değildir. BM hızla harekete geçerek İran'daki katliamı durdurmalıdır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki: İran devletinin kendi içindeki tüm sivil ve barışçıl gösterileri; haklı, demokrasinin, insan olmanın bir gereği olarak gelişen muhalefet hareketlerini, milli direnişleri, dış güçlerin müdahalesiyle ve düşmanlığıyla açıklaması; acizliğinin zorbalığının, otoriter ve demokratik olmayan yapısının; tam anlamıyla bir paranoyaklık, yalancılık, kendi demokratik ve hukuksal olmayan yapısını gizlemektir. Milletlerin ve halk kesimlerinin taleplerini terörize etmektedir.

Diyarbakir, 28. 09. 2022

Lavrov'dan nükleer açıklaması ve Zelenski'ye yanıt

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, dün Ukrayna Başbakanı Volodimir Zelenski'nin yaptığı açıklamalara yanıt verdi.

Zelenski'nin NATO'nun Rusya'nın nükleer saldırısını beklemeden önleyici saldırılar düzenlemesi gerektiği açıklamalarına dair konuşan Lavrov, "Dün Zelenski, Batılı efendilerini Rusya'ya uyarıcı nükleer saldırı düzenlemeye çağırdı. Böylece bu kişi, Kiev rejiminin oluşturduğu tehditlerin yeni kanıtlarını tüm dünyaya fiilen sundu. Özel askeri hareket

da, bunların ortadan kaldırılması için başlatıldı" ifadelerini kullandı.

"Özel askeri harekât sırasında ABD Savunma Bakanlığı (Pentagon) tarafından kurulan laboratuvarlarda hukuk dışı askeri-biyolojik programlar ve yasaklı kimyasal preparatlar geliştirme deneyleri yürütülmesi de dahil çok çarpıcı bulgular elde edildiğinin ve Zaporozje Nükleer Güç Santrali'ne yönelik saldırıların devam ettiğini" dile getiren Lavrov, 'Zelenski'nin dünkü açıklamalarının

özel askeri hareketin haklılığını doğruladığını" dedi.

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov şöyle devam etti: "Birçok kez ifade ettiğimiz gibi, nükleer çevreleme alanındaki askeri doktrinimiz ve devlet politikamız değişmedi. ABD ve vasallarının bu gerçeği çarpıtma, tutumumuzu çarpıtma girişimleri, uluslararası toplumu korkutma, uluslararası toplumdaki akliselim sahibi kesimi Kiev'i tüm maceralarında körü körüne destekleme çizgisini izlemeye zorlama amacı taşıyor." **PeyamaKurd**

Mam Celal li Hewlêrê bi merasîmekê tê bibîranîn

Serokê damezrîner ê Yekîtiya Talebanî, di pêncemîn salvegera Nişîmaniya Kurdistanê (YNK) û Serokomarê berê yê Iraqê Celal Herêma Kurdistanê bi merasîmekê

tê bibîranîn.

Merasîma bîranîna Mam Celal li Salona Şehîd Seed Ebdula ya Hewlêrê bi beşdariya berpîrs û nûnerên hikûmeta Herêma Kurdistanê, hikûmeta Iraqê û aliyên siyasî û hezkiriyên wî birêve diçe.

Di merasîmê de, kurê Celal Talebanî û Serokê YNKê Bafil Talebanî, Serokwezîrê Iraqê Mistefa Kazimî, Serokomarê Iraqê Berhem Salih, Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, Wezîrê Derve yê Iraqê Fuad Husên, Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî û gelek kesayetên pilebilind beşdar in. **PeyamaKurd**

Parlamentoya Hikûmeta Herêma Kurdistanê îro dicive

Îro dicive û di civînê de giftûgo li ser du projeyan tê kirin.

Li gor zanyariyan, biryar e îro Parlamentoya Kurdistanê bicive û di civînê de giftûgo li ser du projeyan were kirin. Herwiha hat ragihandin ku di civînê de şîrovekirina yekem ji bo dirêjkirina temenê Parlamentoyê were kirin û pişt re jî giftûgo li ser projeyan ûna perwerde û hînkariyê li Herêma Kurdistanê de were kirin. **PeyamaKurd**

Doza dîtina cenazê Saîdê Kurdî birin Dadgeha Mafên Mirovan ya Awrûpayê

Baroya bajarê Rihayê ji bo doza dîtina cenazê Saîdê Kurdî (Nûrsî) seredana rêvebiriya Tirkîyê û dadgehan kiribû lê heya niha temamê rêyên hundir yê Tirkîyê nebûn çare û niha baroya Rihayê dozê bir Dadgeha Mafên Mirovan ya Awrûpayê. Baro

mijarê weha ragihand: "Gora wî perçe kirin naaşê wî revandin. Ji bo destnîşankirina ciyê naaşê Saîdê Kurdî tevî doz hat vekirin jî, ji aliyê dewletê de nehat ragihandin û doza ku li Tirkîyê hat vekirin encam neda. Ji ber rêyên hundirê Tirkîyê bi

temamî xitimîn, me dozê bir Dadgeha Mafên Mirovan ya Awrûpayê."

Baroya Rihayê dozê di 2019an de vekiribû. Cenazê Saîdê Kurdî di derba leşkerî ya 1960 an de ji bajarê Rihayê di rojekî de dewletê vekiribû. Naaş bi helikoterê biribûn ciyekî nediyar. 57 sal di ser de derbas bû lê dewletê heya niha ciyê cenazê Kurdî neda zanîn.

Di dozê de daxwaza ewilî ji parêzgehê hat kirin da belge û kaxezên cenaze bidin zanîn lê parêzgeh bi neyînî bersiva baroyê dabû. Baro di eleyhiya parêzgehê de li dadgeha îdarî doz vekir. Dadgeh dozê red kir. Dosya çû dadgeha herêmê ya îdarî ya bajarê Entabê (Gaziantep). Dadgeha Entabê dozê red kir û niha dozê birin Dadgeha Mafên Mirovan ya Awrûpayê. **PeyamaKurd**

Rejîma Îranê zozanên Berbîzîn û şeş gundên geliyê Zerê topbaran kir

Rejîma Îranê zozanên Berbîzîn û şeş gundên geliyê Zerê yên nahîya Sîdekanê li parêzgeha Hewlêrê topbaran kir.

Hat zanîn ku îro 11 roj in bi berdehamî zozanên Berbîzîn û gundên ser bi Nahîya Sîdekanê, ji aliyê topxaneyê Îranê ve tînan topbarankirin. Supaya Pasdaranê Îranê jî roja 28ê Îlona borî bi rêya 73 moşekan û bi dehan dronan êrîşî çend navçeyên cuda yên Herêma Kurdistanê kir û di encamê de 18 kes hatin kuştin û bi dehan kes jî birîndar bûn. **PeyamaKurd**

Piştî grûba OPEC+ yê rojane hilberîna xwe 2 mîlyon varêl daxist û Biden gelek aciz bû

Rêxistina welatên petrolê OPEC û welatên di derveyê OPEC ê de biryarê dan ku rojane li ser-naserê dinyayê hilberîna petrolê 2 mîlyon varêl kêmtir bikin û li ser mijarê daxwuyanî ji Koşka Sipî hat dayîn. Di dinyayê de eger hilberîna petrolê dakeve, bihayê petrolê li seranserê dinyayê zêde

dibe. Do, Koşka Sipî ragihandibû ku wê ji petrola rezerv ya stratejîk nefroşin bazarê lê piştî OPEC+ biryara daxistina hilberîna petrolê da, Koşka Sipî ragihand ku wê ji petrola rezervê 10 mîlyon varêl bifroşin bazara xwe.

Şewirmendê netewî yê Amerîkayê Jake Sullivan û rêvebirê darayî yê netewî Brian Deese bi hevparî daxwuyaniyekî nivîskî dan û weha gotin:

"Serok Joe Biden, bi aboriya kureyî re û bi encama îşxala Ukraynayê ya neyînî re ku ji aliyê Rûsya de hat kirin re tîdikoşe û grûba OPEC+ biryara xerab ya daxistina helberîna petrolê da û xeyalên me şikand. Di van deman de, çavkaniyên enerjîya global ji bo dinyayê mijarekî heyatiye û kêmkirina biryara hilberîna petrolê wê bandoreka neyînî li ser welatên dahata wan kêmtir û orte bike. Ji destê me çiqas were em ê bihayê benzînê daxînin û li ser fermana Biden, di meha pêşiya me de, em ê ji rezervên stratejîk 10 mîlyon varêl petrolê bidin bazarê." **PeyamaKurd**

PJAK: Em amade ne bi Îranê re hevkarîyê bikin!

Serokê PJAKê Siyamend Moeyînî bi daxuyaniyekê ji medyaya ser bi PKKê re diyar kir û got, eger rewşa Îranê xerab bibe, em amade ne bi rejîma Îranê re hevkarîyê bikin.

Di daxuyaniyê de Moeyînî da zanîn: "Eger rewşa Îranê xerab bibe, PKK amade ye bi hemahengî ligel hikûmeta Îranê bajarên Kurdistanê biparêze û rê nede hêzên tîkder bixin bin kontrola xwe."

Bêguman li ser vê daxuyaniya Serokê PJAKê gelek nixandinên cuda tînan kirin. Moeyînî rastiya siyaseta PKKê gotiye û ev çend sal in li

Rojhilatê Kurdistanê ji bo parastina rejîma Îranê, li dijî tevgera Kurd tevdi-gerin. Lê mixabin kesek û taybetî partiyên Rojhilatê Kurdistanê gelekî vê pîrsgirêkê ji bo "kûrnêbûna" alozi û nakokîyan naynin rojeve.

Herwiha do û îro PKK li Rojavayê Kurdistanê çî kiribe, wê heman tiştî li Rojhilatê Kurdistanê jî bike. Çawa wan rejîma Esad parast, wê bi heman siyasetê rejîma melayên Îranê jî biparêzin. Yanî rewşa ENKSê li Rojavayê Kurdistanê çî be, wê rewşa tevgera Kurdî li Rojhilatê bibe heman tişt.

Li Başûrê Kurdistanê mil didin milê Heşda Şeibî li deverên wek Şingalê li dijî PDKê û tevgera netewî tevdi-gerin. Berjewendiyên Hikûmeta Bexdayê diparêzin û rê digrin ku Şingal tevî Herêma Kurdistanê bibe.

Ji bo vê yekê li Rojhilatê Kurdistanê heman tiştî wê bike û dike jî.

Niha di hinek deveran de wiha didin xuyakirin ku bi xwepêşandanan kuştina Jîna Emînî şermezar dikin, lê gelek bi hesasî dema vê yekê jî dikin di bin de rejîmê diparêzin.

PKK û berpîrsên PKKê armanca siyaseta PKKê vekirî didin kifşkirin, lê mixabin ji bo nakokiyên di nava hêzên siyasî de xelkek naxwaze vê yekê bibîne. Her aliyek hewl dide li dijî aliyekî din PKKê wek qertekê bi kar bîne. Lê ew aliyên vê yekê dikin xwe dixapînin û dikevin kemîna siyaseta PKKê ya di xizmeta dijmin de.

Eger jî îro ve partî û aliyên siyasî li Rojhilatê Kurdistanê vê yekê nebînin û li gora vê jî hinek tedbîran nestînin û nebin xwedî helwestek zelal, wê di pêşerojê de êşa wê yekê bikşînin.

PKK li dijî hemû cureyên destkeftiyên netewî tev digere, lê mixabin vê yekê bi navê netewetiyê, bi navê Kurdeyatîyê dike. Bi vê yekê li hemî deverêkê dibe tehdîta herî mezin li ser destxistina mafên netewî yê Kurda. **PeyamaKurd**

Cîgirê Serokê Parlamentoya Iraqê: Wê civîneke taybet derbarê teqînên Îranê de were lidarxistin

Cîgirê Serokê Parlamentoya Iraqê bi daxuyaniyekê diyar kir, wê civîneke taybet derbarê teqînên Îranê yên li ser Herêma Kurdistanê de were lidarxistin û berpîrsên ewlehiyê yên Iraqê jî li ser wê mijarê ji bo parlamentoyê werin vexwendin.

Cîgirê Serokê Parlamentoya Iraqê Şaxewan Ebdullah derbarê daxwaza civînê ya Parlamentêrên Parlamentoya Iraqê li ser bombebarana Îranê ya li ser Herêma Kurdistanê eşkere kiriye: "Min ew daxwaz piştrast kir, di destpêka hefteya bê de civîneke taybet li ser mijara topbarana Îranê ji bo ser Herêma Kurdistanê li parlamentoyê tê lidarxistin."

Herwiha daye zanîn: "Ne tenê Wezaretê Berewaniya Iraqê, hemû berpîrsên ewlekariya Iraqê, çî Wezaretê Navxwe, çî Wezaretê Karên Derve yan jî Asayîşa Niştîmanî, wê li ser vê mijarê ji bo parlamentoyê werin vexwendin." Herî dawî Şaxewan Ebdullah gotiye: "Dema civîna me ya parlamentoyê hebe, em ê li jineya pêwendîdar destnîşan bikin, da ku bi fermî dest bi karê xwe bikin, ji ber ku wê komîte ji bo lêkolînê were destnîşankirin û divê parlamentoyê deng li ser bide." **PeyamaKurd**

Nûnerê Iraqê daxwaza şermezarkirina êrişên Îranê ji Neteweyên Yekbûyî kir

Nûnerê Iraqê yê li Neteweyên Yekbûyî (NY) Mihemed Behrul Ulûm, li Civata Giştî ya NY bal kişand ser êriş û topbaranên berdeham ên Îranê li ser Iraq û axa Herêma Kurdistanê û daxwaza piştvanî û şermezarkirina êrişên kir.

Ajansa fermî ya Iraqê ragihandiyê ku Mihemed Behrul Ulûm di Civata Asayîşa Navdewletî ya NY de gotiye: "Bombebarana Herêma Kurdistanê ji aliyê Îranê

ve, bûye sedema kuştina Îraqiyan û tîrsa xelkê herêmê." Hêjayî gotinê ye, Nûnera Taybet a Neteweyên Yekbûyî (NY) ya li Iraqê Jeanine Hennis-Plasschaert doh 4ê Cotmehê di rûniştina taybet bo Iraqê de, bal kişandibû ser êrişên serweriya Iraqê bînpê dikin û gotibû, divê Iraq dûrî milmilaneyên bê girtin. **PeyamaKurd**

Parêzgeha Wanê ji bo 8 rojan qedexeya çalakiyan ragihand

Li bakûrê Kurdistanê li bajarê Wanê ji bo çalakiyên weka meş, xwepêşandan, civînan û servekirî û çapemeniyê, rûniştin, belavkirina belavokan û çalakiyên weka wan ji bo 8 rojan qedexa hat danîn. Ji bo her tevegerî divê îzna parêzgehê û hêzên asayîşê bê sitendin. Qedexa ji 5ê cotmehê an ku îro heya roja 12ê cotmehê jî di nav de, dê 8 roj dewam bike. **PeyamaKurd**

Merasîma konferansa Plana Herêma Kurdistanê ji bo Mafên Mirova bi beşdariya Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî birêve diçe

Merasîma konferansa derbasbûna salekê di ser cîbicîkirina Plana Herêma Kurdistanê ji bo Mafên Mirova, bi beşdariya Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî birêve diçe.

Li gor zanyariyan, bi amadebûna Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî îro 6ê Cotmeha 2022an di saet 10:00an de, merasîma konferansa derbasbûna salekê di ser pesendkirin û cîbicîkirina plana Herêma Kurdistanê ji bo Mafên Mirova birêve diçe.

Plana Herêma Kurdistanê ji bo mafên mirova, roja 15ê Îlona 2021ê, ji aliyê Hikûmetê ve hat pesendkirin û di 31ê Gulana 2022yan de, hilmeta ragihandina plana Herêmê ji bo mafên mirova hat belavkirin.

Herwiha Plana Mafên Mirova ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê, bi zimanên Kurdî û Erebî heye û 46 Rêveberên Giştî ji bo cîbicîkirina plana mafên mirova hatine destnîşankirin.

Li gor zanyariyan, Hikûmeta Herêma Kurdistanê budce ji bo cîbicîkirina wê planê dabîn kiriye û heta niha 20 workşop û panel li ser Plana Mafê Mirovan a Hikûmeta Herêma Kurdistanê hatine lidarxistin û herwiha 21 civîn û hevdfîtan jî derbarê Plana Mafên Mirova ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê de hatine kirin.

Hat zanîn ku Plana Mafên Mirova ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê ji 27 beşan pêk tê û li ser

nehîştina cudahiya regezî, tundûtûjî, sivikatî û reftarên nemirovane ye.

Ji koma 389 rasperdeyên ku arasteyî Herêma Kurdistanê hatine kirin, 179 rasperde hatine cîbicîkirin û 210 pêşniyar jî niha tên cîbicîkirin.

Herêma Kurdistanê û Brîtanîyayê li hev kirine ku piştgiriya vê planê bikin ku Kordînatorê Rasperdeyên Navdewletî serperêştîya vê plane dike. **PeyamaKurd**

Sendîkayên Mamosteyan ya Îranê: Roja Sêşemê grevê bigirin û neçin holên xwendinê

Encûmena Hevahengî ya Sendîkayên Mamosteyan ya Îranê bi daxuyaniyekê piştvanîya xwe ji grev û xwepêşandan re nîşan da û bang li mamoste û xwendekaran kir, roja Sêşemê grevê bigirin û neçin holên xwendinê.

Encûmena Hevahengî ya Sendîkayên Mamosteyan ya Îranê da zanîn: "hêzên tepesker bi beşdarbûna li Zanîngeha Şerîf û bilindkirina çekan li dijî mamoste û xwendekaran, hewl dane dengê van ciwanên ku daxwaza mafên

welat dikin, bêdeng bikin."

Herwiha Encûmena Hevahengî ya Sendîkayên Mamosteyan ya Îranê daxwaz ji leşkeran kir ku erkê xwe yê bingeîn ku parastina can û ewlehiya welatiyan e bi cih bînin û li kêleka xwepêşanderan û kesên daxwaza dadweriyê dikin bin û ji zordan cuda bibin.

Di berdehamiyê de bang li xwendekaran kir ku roja Sêşemê 4ê Cotmehê, roja berî "Roja Mamosteyan a Cîhanê" dest bi grevê bikin û "hevgirtina xwe ji hemû xwepêşanderan li dijî stemkaran re nîşan bidin." Ev bangewaziya vê encumenê, piştî êrişa hêzên ewlehiyê li Zanîngeha Şerîf li Tehranê û dorpeçkirina xwendekaran hat belavkirin ku heta saetên dereng ên şeva Yekşemê dom kir. **PeyamaKurd**

Komele û HDK-î: Herêma Kurdistanê me nexistiye ablûkayê û ev gotin derewe

Partiya Dekokrata Kurdîtan a Îran (HDK-î) û rêxistina Komele ragihandin ku ne raste Hikûmeta Herêma Kurdistanê pêşmergeyên wan xistine ablûkayê an astengî daniye pêşiya wan û ew gotin rast nînin. Ragihandin li ser ku di hinek parvekirinên li ser medya civakî de hatine kirin ku goya Pêşmergeyên Herêma Kurdistanê, Pêşmergeyên Rohhilatê Kurdistanê dorpeç kirine û gotine ji bo ji hinek deveran vekişin, zorê dane ser wan. Li ser mijarê berpîrsê navendê yê Pêşmergeyên HDK-î Kawa Behramî li ser van gotinan ji bo Rûdawê weha gotiye:

"Ji bo hêzên me vekişin an di derbarê tiştêkî de heya niha daxwazeka fermî ji me re nehatiye. Astengên pêşiya xidayan jî nehate danîn. Em gotinên weha red dikin. Kesên gotinên weha dibêjin, dixwazin dijminahiyê di navbera

Herêma Kurdistanê û partiyên Rohhilatê Kurdistanê de çêbikin."

Li ser mijarê endamê mekteba siyasî ya Komelê Aram Muderrisî ji bo Rûdawê weha gotiye: "Dewleta Îslamî ya Îranê dest bi propogandayên bê esil kiriye û armanca wê ku di navbera Herêma Kurdistanê û Kurdistanê Rohhilat de destek û hîssên heyî xerab bike. Gotinên

derew yên ku goya hêzên Herêma Kurdistanê zorê dane ser hêzên Rohhilat û ambargoya xidayê danîne ser me, di bazarê de tên gerandin. Van gotinan derewin û ti rastiya van gotinan tine ye. Em dixwazin bi taybetî xelkê me yê Rohhilat bizanibe ku di vê mijarê de ti kesekî bi fermî an ne fermî, ji me re tiştêkî negotiye." **PeyamaKurd**

Nêçîrvan Barzanî: Pêwîst e PDK û YNK rêkeftineke nû ya stratejîk bikin

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, di merasîma îro 3yê Cotmehê ya salvegera 5emîn a wefata Mam Celal Talebanî de axaftinek kir.

Nêçîrvan Barzanî di merasîmê de, behsa serdema dîtin û naskirina xwe ya Mam Celal kir û got, dema ku sala 1986an rêkeftina aştiyê di navbera Mam Celal û Îdrîs Barzanî de hat îmzekirin, wî Mam Celal nas kir û dît ku ew bi awayekî berdewam ji bo aştiyê

hewl dide.

Serokê Herêma Kurdistanê bal kişand ser îmzekirina rêkeftina navbera Serok Mesûd Barzanî û Celal Talebanî ya li Washingtonê ku bûye sedema pêşketina Herêma Kurdistanê û wiha pê de çû: "YNK û PDK wek herdu hêzên sereke li Herêma Kurdistanê û Iraqê îro jî pêwîstî bi rêkeftina stratejîk heye ku dikare bibe sedema bihêzbûna Herêma Kurdistanê. Divê hemû alî kar bikin ji bo

bihêzkirina Herêma Kurdistanê. Divê em ji bilî bihêzkirina helwesta Herêma Kurdistanê li ti pîvanekê nenêrin, ji ber ku hêza me hemûyan girêdayî hêz û helwesta Herêma Kurdistanê ye."

Barzanî, jiyana Mam Celal weke beşeke girîng a dîroka nûjen a Tevgera Rizgariya Kurdistanê bi nav kir û got: "Ez daxwazê li tevahiya aliyên Kurdî dikim lihev bikin û bi hev re kar bikin."

Nêçîrvan Barzanî diyar kir, "Bi çûna Mam Celal re, stûnek mezin a lihevkerinê winda bûye."

Li ser pêwendiyên di navbera Celal Talebanî û Serok Mesûd Barzanî de jî Nêçîrvan Barzanî da zanîn: "Mam Celal ji bo ku Serok Mesûd Barzanî dilxweş bike çî ji destê wî dihat dikir, Kak Mesûd jî ti daxwazê Mam Celal red nekiriye. Serok Mesûd Barzanî stûyê xwe nexist bin fişara Serokê Amerîkayê û heta Mam Celal nebû serok, dev jê berneda." **PeyamaKurd**

Kurdistan | Encûmena Wezîran projeyeke girîng a parastina çandiniyê pejirand

Di civîna îro 5ê Cotmehê ya Encûmena Wezîrên Hikûmeta Herêma Kurdistanê de ku bi seroktiya Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî û bi amadebûna Cîgirê Serokwezîr Qubad Talebanî civiya de, reşnivîsa projeyasaya parastina çandiniyê ji belavbûna nexweşiyên hat peji-

randin û dê bo parlamentoyê were şandin.

Piştî civînê hat ragihandin ku reşnivîsa projeyasaya "cibicîkirin û sererastkirina yasaya karantînaya çandiniya federal a hejmara 76 a sala 2012an a sererastkirî ya li Herêma Kurdistanê" ji aliyê Wezîra Çandiniyê û Çavkaniyên Avê

Bêgerd Talebanî ve hatiye pêşkêşkirin.

Ew projeyasaya jî ji aliyê Encûmena Wezîran ve hatiye pesendkirin û Wezîra Herêmê ji bo Karûbarên Parlamentoyê Vala Ferîd hatiye raspartin ji bo pêşkêşkirina Parlamantoya Kurdistanê bi mebesta rewakirina wê.

Hat diyarkirin ku armanca vê projeyasayê ew e ku prosejên bidestxistina berhemana û hawirdêkirin û hinardekirina wan were rêkûpêkkirin, da ku rê li ber petaya (nexweşiyên) çandiniyê û belavbûna wê li Herêma Kurdistanê were girtin.

Hat ragihandin ku wê ev yasa ji aliyê lijneyê bilind ve li Wezareta Çandiniyê û Çavkaniyên Avê bê bicihanîn. **PeyamaKurd**

Hikûmeta Kurdistanê 262 milyon dînar ji bo tedawiya qurbaniyên kîmyabarana Helebçê xerc kir

Hikûmeta Herêma Kurdistanê, kîmyewî yê dema rejîma Sedam ji bo tedawiya qurbaniyên çeka Huseyîn 262 milyon dînar xerc

kir.

Fermangeha Medya û Zanariyan a Hikûmeta Herêma Kurdistanê ragihand, di çarçoveya girîngpêdana Kabîneya Nehem a Hikûmeta Herêma Kurdistanê bo qurbaniyên kîmyabarana de, bi biryara Serokwezîr Mesrûr Barzanî 262 milyon Dînar hat xerc kirin ji bo çareseriyên bijîşkî û neştergerî ji bo berketiyên çekê kîmyayî re bêne kirin. Herwiha hat diyarkirin ku xerc kirina van pereyan, ji budceya Rêveberiya Giştî ya Tenduristiya Helebçê û bi hevahengiya navbera Wezareta Tenduristî û Karûbarên Şehîdan û Enfalkiriyên pêk hatiye. **PeyamaKurd**

Senatorê Fransî: Pê şanaz im ku bavê netewa Kurd ez pêşwazî kirim

Serokê Komîteya Pêwendiyên Derve û Berevaniyê ya Senatoya Fransayê, Senator Christian Cambon ku

doh 1ê Cotmehê li Pîrmamê ji aliyê Serok Mesûd Barzanî ve hatibû pêşwazîkirin, parvekirinek li ser hevdîtina xwe û Serok Barzanî kir.

Serokê Komîteya Pêwendiyên Derve û Berevaniyê ya Senatoya Fransayê Senator Christian Cambon, îro Yekşemê li ser hesabê xwe yê Twitterê got: "Ji bo min şanazî ye ku piştî demeke dirêj ji aliyê bavê netewa Kurd ve hatim pêşwazîkirin, Serokê berê yê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî rûspiyekî xwedî rol û bandoreke girîng e li Iraqê." **PeyamaKurd**

14 hunermendên Bakur piştigiriya xwe ji bo xwepêşandanên li Rojhilat nîşan dan

Li Bakurê Kurdistanê 14 hunermendan bi videoyekê piştigiriya xwe ji bo xwepêşandanên li Rojhi-

latê Kurdistanê yê piştî kuştina Jina Emîni destpê kiribûn nîşan dan. Li Rojhilatê Kurdistanê û Îranê 19 roj in çalakî û xwepêşandanên ji bo protestokirina kuştina keça Kurd Jina Emîni berdewam dikin. Li gor rapora Rêxistina Hengaw, li Rojhilatê Kurdistanê heta niha 23 xwepêşander hatine kuştin û hezar û 138 xwepêşander jî birîndar bûne, herwiha zêdeyî 2 hezar kes jî hatine desteserkirin.

Herwiha li çar parçeyên Kurdistanê û welatên cuda jî piştgirî û çalakiyên ji bo xwepêşandanên li Rojhilatê Kurdistanê û Îranê berdewam in. Li Bakurê Kurdistanê di nav de Xecê, Jan Axîn, Rewşan, Xalid Tarî, Berfîn Aktay, Mucahit Goker, Berfîn Zenderlioğlu, Brader Mûsikî, Gulbahar Kavcu, Agit Işık, Sakîna Teyna û Gökçe Selim bi tevahî 14 hunermendên Kurd ên Bakurê Kurdistanê, bi armanca piştigiriya xwepêşandanên li Rojhilatê Kurdistanê û Îranê videoyek bi Kurdî belav kirin û peyamên hevkarîyê ji bo gelê Rojhilatê Kurdistanê ragihandin. **PeyamaKurd**

CBO: Deynê Amerîkayê gihaye 31,1 trîlyon dolarî

Li gor doneyên wezareta xezînê ya Amerîkayê; deynê netewî yê Amerîkayê li dora 31,1 trîlyon

dolariye. Deyn, bûye sedema endîşeyan û aborîzanên Amerîkayê dibêjin ku faiz gelek zêde bûne û wê ji bo deynê Amerîkayê bibin xeter.

Ofîsa Budçeyê ya Amerîkayê (CBO) di serê salê de di rapora xwe de ragihandibû û ji bo barê deynan hişyariyê dabû. Rapor di meha temmûzê de hatibû belavkirin û CBO tê de gotibû ku deyn wê bibe sedema sekna pêşdeçûna aboriya welat, wê faizan zêde bike û krîza darayî bilind bike. **PeyamaKurd**

Îro Serokkomarê Iraqê serdana Hewlêrê dike

Îro Serokkomarê Iraqê Berhem Salih û hejmarek serkirdeyên aliyên siyasî yên Iraqê di çarçoveya beşdarîbûna merasîma salvegera koça dawî ya

serokkomarê pêştir ê Iraqê û sekreterê berê yê YNKê Celal Talebanî de, serdana Hewlêrê dikin.

Li gor zanyariyan, îro 5emîn slavegera koça dawiyê ya serokkomarê berê yê Iraqê û sekreterê giştî yê berê yê Yekîtiya Niştîmanî ya Kurdistanê (YNK), Celal Talebanî ye.

Herwiha biryar e îro piştî nîvro li Hewlêrê merasîmek ji bo salvegera koça dawî ya Celal Talebanî û bîranîna wî bê lîdarxistin.

Hat ragihandin ku Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî, Seroka Parlamentoya Kurdistanê Rêwaz Fayeq û serkirdeyê piraniya partiyên Başûrê Kurdistanê tevli merasîma bîranînê dibin û di merasîmê de Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî wê gotarekê pêşkêş bike.

Serokwezîrê Iraqê Mistefa Kazimî wê îro berî nîvro bi Serok Mesrûd Barzanî, Nêçîrvan Barzanî û Mesrûr Barzanî re bicive.

Serokê Hevpeymanîya Dewleta Qanûnê Nûrî Malîkî; Serokê Hevpeymanîya Nesir Heyder Ebadî û Serokê Bizava Hikme Emmar Hekîm jî beşdarî di merasîmê de dibin. Hêjayî gotinê ye, Celal Talebanî, serokkomarê pêştir ê Iraqê û sekreterê giştî yê berê yê YNKê roja 3ê Cotmeha 2017an piştî çend salan ji nexweşiyê li nexweşxaneyê Almanayê koça dawî kir. **PeyamaKurd**

Plasschaert di civîna NY de axivî: Divê Iraq mafên Herêma Kurdistanê bide...

Nûnera Taybet a Neteweyên Yekbûyî (NY) ya li Iraqê Jeanine Hennis-Plasschaert di rûniştina taybet bo Iraqê de li New Yorkê ragihand, komên çekdar li ser asayîşa Iraqê gef in û Iraq ketiyê qonaxa herî metirsîdar. Nûnera Taybet a Neteweyên Yekbûyî ya li

Iraqê Jeanine Hennis-Plasschaert, îro 4ê Cotmehê di civîna Encûmena Asayîşê ya Neteweyên Yekbûyî de raporek li ser rewşa Iraqê pêşkêş kir.

Jeanine Hennis-Plasschaert bal kişand ser pêwîstiya gotûbêja niştîmanî ya navbera aliyên siyasî yên Iraqî û got, niha Iraq di qonaxa herî metirsîdar re derbas dibe. Plasschaert destnîşan kir, divê Iraq mafên Herêma Kurdistanê bide û ji bo bombabaranên van demên dawî yên Îranê li ser Herêma Kurdistanê jî got ku Îranê serweriya Iraqê bipê kiriyê. Plasschaert bibîr xist, rewşa siyasî ya niha ya Iraqê bandorên neyênî li ser welatîyan dike û xelkê Iraqê di vê rewşê de weke dîlên desteserkirî ne.

Herwiha li ser gotûbêjên aliyên siyasî yên bi serperîştîya Serokwezîrê Iraqê Mistefa Kazimî jî Jeanine Hennis-Plasschaert got ku heta niha ti encam demeketiye holê.

Nûnera Taybet a Neteweyên Yekbûyî da zanîn, hemû aliyên siyasî ji bilî tometbarkirina hevdu, ti bijardeyê wan a din tune ye, tevî hemû qurbanîyên welatîyan jî aliyên siyasî di peydekirina jiyaneke baş bo welatîyan de, tîk çûne. **PeyamaKurd**

Nêçîrvan Barzanî, şandeke Fransayê pêşwazî kir

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, îro pêşwaziya şandeke bilind a Fransayê kir. Hat ragihandin ku di hevdîtina hatiye kirin de li ser pêwendiyên siyasî û leşkerî guftûgo hatine kirin.

Li gorî hat ragihandin, Nêçîrvan Barzanî li Hewlêrê pêşwaziya Serokê Komîsyona Peywendiyên Derve û Berevanîyê û Hêzên Çekdar a li Senatoya Fransayê Christian Cambon û şanda ligel kiriye.

Hat zanîn ku di hevdîtina hatiye kirin de pêwendiyên Herêma Kurdistanê û Iraqê yên ligel Fransayê hatine nirxandin û li ser çawanîya bipêşxistina hevkarîyên hevbeş ên di navbera aliyên de hatine guftûgokirin.

Her wiha hat diyarkirin ku pirs-girêkên di navbera Hewlêr û Bexdayê de metirsîyên rêxistina terorî ya IŞİDê ya li Iraqê û Sûriyeyê û rewşa siyasî û dijwariyên li hember Iraqê hatine nirxandin.

Hat ragihandin ku Nêçîrvan Barzanî li ser navê Herêma Kurdistanê, ji bo piştewaniya siyasî, leşkerî û

mirovî spasiya Fransayê kiriye û li ser rola Serokkomarê Fransayê Emmanuel Macron û hewilên wî yên ji bo aştî û aramiya Iraqê û navçeyê rawestiyaye.

Her wiha Serokê Herêma Kurdistanê xwestiyê ku ji bo çareserkirina kêşeyên navxweyî, dostên Iraqê alîkariya Herêma Kurdistanê û Iraqê bikin û tekez kiriye ku bêyî çareserkirina pirs-girêkên Hewlêr û Bexdayê, aramiya siyasî ya li Iraqê çênabe.

Li gorî agahiyên hatin parvekirin, Cambon jî tekez kiriye ku dê berde-

wamiya piştigiriya Fransayê ya ji bo Herêma Kurdistanê hebe û silavên Serokkomar Macron û silavên Serokê Senatoya Fransayê gihandiyê Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî.

Hat zanîn ku şandeyê tekezî li ser berfirekirina peywendiyên Fransayê yên ligel Herêma Kurdistanê, bi taybetî di warê aborî û berhevanîyê de kiriye û berheviya Fransayê ya ji bo alîkariya Iraqê û Herêma Kurdistanê ya ji bo çareserkirina kêşeyên xwe û vegevandina aramiyê nîşan daye. **PeyamaKurd**

Balyozê Rûsya: Aramiya Iraqê û Herêma Kurdistanê ji bo me gelekî girîng e

Sekreterê Polîturoya Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) Fazil Mîranî pêşwaziya Balyozê Rûsya yê li Iraqê Albrûs Kutraşev û Konsulê Rûsya yê li Herêma Kurdistanê Mak-

sîm Rûbîn û şanda pê re kir.

Di civînekê de ku endamê Polîturoya PDKê Zeîm Elî amade bû, jîbilî bixêrhatina şanda mêhvan, Fazil Mîranî bi kurtî behsa rewşa proseya

siyasiya Iraqê û peywendiyên di navbera Herêma Kurdistanê û hikûmeta Iraqa Federal de kir û tekez kir ku pirs-girêkên Iraqê çareser nabin bê gotûbêj û jîhevtêgiheştin û hestkirin bi berpirsartiya niştîmanî, lewra divê hemû hêz, partî û pêkhatiyên Iraqê aramiya siyasî wek erk û karê xwe yê sereke bibînin û pirs-girêkan li ser esasê destûrê Iraqê çareser bikin.

Balyozê Rûsya yê spasiya pêşwaziya Sekreterê Polîturoya PDKê kir û tekezî li ser wê yekê kir ku girîng e hemû pirs-girêk û qeyran bi rêya diyalogê werî çareserkin û aramiya Iraqê û Herêma Kurdistanê jî ji bo me gelekî girîng e.

Herdu aliyên herwiha rewşa navçeyê û peywendiyên demdirêj ên navbera Rûsya û Herêma Kurdistanê gotûbêj kirin. **KDP.info**

Endamê Parlamentoya Kanadayê êrişên Îranê yên li ser Herêma Kurdistanê şermezar kir

Endamê Parlamentoya Kanadayê Tom Kmiec diyar kir, divê rê neyê dayîn ku destê Îranê bigihîje çekê atomî û êrişên Îranê yên li ser Herêma Kurdistanê şermezar kir.

Endamê Parlamentoya Kanadayê Tom Kmiec eşkere kir, divê rê neyê dayîn ku destê Îranê bigihîje çekê atomî û êr: "Rejîma Îranê û Supaya Pasdaran terorîst in û divê rê neyê dayîn ku destê Îranê bigihîje çekê atomî."

Li gor Tom Kmiec diyar kiriye: "Roja duşemê Kanadayê siza bi ser Îranê de sepandin, me daxwaz jî kiriye ku Kanada pêngavên din jî biavêje û Supaya Pasdaran weke rêxistîneke terorîstî nas bike, ji ber ku ev artêş xelkê dikuje." Di berdewamiyê de di derbarê topbarankirina navçeyên Herêma Kurdistanê ji aliyê Supaya Pasdaran ve, Parlamenterê Kanadayê eşkere kiriye: "Dostên min ên Kurd ji min re gotin ku Îran çî kiriye û çendîn welatîyên sivil kirine armanc. Me bi tundî ew êriş şermezar kirin û ev dest-dirêjiyê eşkere ye li ser serweriya

Iraqê û Herêma Kurdistanê û xelkê Rojhilat ku li Herêma Kurdistanê dijîn û bûne armanca êrişên bêhincet."

Tom Kmiec destnîşan kiriye: "Hikûmeta Tehranê li navçeyê alîkariya terorîstan dike, weke alîkarîkirina Hûsiyan û Hîzullah û pereyan dide rêxistinên terorîstî yên hemû cîhanê. Me Îran xistiye nav listeya welatên terorîst. Îran terorîzmê

belav dike. Hikûmeta Kanadayê ligel Kurdên Rojhilat e û daxwaz dike mafên wan werin parastin, divê Îran rêzê li mafên wan bigre." Herî dawî li ser pêwendiyên Herêma Kurdistanê û Kanadayê jî got: "Pêwendiyêke bihêz di navbera Kanada û Herêma Kurdistanê de heye, nûnertiya me li Hewlêrê heye û kompaniyên me li wê derê dixebitin." **PeyamaKurd**

Carek Di Nav Du Rojên Xweş De Li Festîvala Duhokê Ya Rewşenbîrî/5

Her ku ez diçim festîvalekê, wê çûna xwe ji destpêkê ve dinivîsînim; festîvala çî ye.. li kû ye.. kê şandiye pey min û kî bi min re ye, dinivîsînim.. Di vê nivîsê de jî, bi min xweş e ku li dor çûna xwe û hevalên xwe, wek şanda nivîskarên Kurd li Rojava ji bo Festîvala Duhokê ya Rewşenbîrî-5 binivîsim û bînim ziman.

Ev Festîvala ku di navbera 25-26ê Îlonê, di seranserî du rojên dagirtî de bi dawî bû. Dor 150 nivîskar û rewşenbîrên kurd ji her çar perçeyên Kurdistanê û hin nivîskarên Erebi ji Îraqê tê beşdar û hazir bûn. Her yekî gotar û helbestên xwe tede xwendin.. Wek ku diyare meha Îlonê salvegera bidawîbûna operasyona Enfala ye. Lê sed mixabin ku hê jî hestiyên bi sed hezaran ji Kurdên Başûr yên Enfalkirî nehatine dîtin. Herwiha di vê meha Îlonê de 61 saliya salvegera şoreşa Barzaniyê nemir e, ewa ku di 11ê Îlona 1961ê de dest pê kir.. Belê, ya nû û giring ku di roja vekirina vê festival de 5 sal di ser refranduma serxwebûna Kurdistanê re derbas bûn.. Anku festîval di meheke pîroz û rojek pîroz de hat lidarxistin.

Berî ku Festîvala Duhokê ya Rewşenbîrî/5 bê girêdan û dest bi çalakîyên xwe bike, ez û van hevalên xwe: Deham Ebdelfettah, Mahîn Şexanî, Luqman Yûsiv, Dilawer Zengî û Evîn Yûsiv, ji rex mamoste Hesên Silevanî serokê Yekîtiya Nivîskarên Kurd tayê Duhokê ve hatin agahdarkirin û vexwendin. Min jî, ji bo beşdariya xwe lêkolîneke dirêj bi navê: (Rewşa Ziman û Rewşenbîriya Kurdî li Rojavayê Kurdistanê), nivîsand û berî ku em herim, min ji wan re şand. (Hîn festîval li dar bû, gotarê min di kovara Peyv, hejmara dawî 89an, 2022an de hat weşandin).

Li Qamişlo, piştî ku me problemên derbasbûna Başûrî Kurdistanê qedandin û destûra desbasbûnê stand - jixwe berê, navê me li sînorê Başûr hebû- di roja 24/09/2022an de, bi kêf û coşeke mezin, me ji Qamişlo, berê xwe da Başûrî Kurdistanê azad, bajarê Duhoka Dasaniyan.

Li Duhokê, li hotêla Hekar û Azadî mamoste Hesên Sile-

vanî, Mihemed Abdulla, Selam Balayî û hin endamên Yekîtiya Nivîskarên Kurd tayê Duhokê yên din, bi kêf û şahî di pêşwaziya me de bûn..

Para me şanda nivîskarên Rojava û nivîskarên Erebi ku ji Bexde û bajarên din hatibûn festival li hotêla Azadî ket.. Li Hotêlê, em çav bi nivîskarên her çar perçeyên Kurdistanê yên ku vexwendî festîvalê ketin.. Bi şahî me li hal û rewşa hev pirsî..

Şeva 24-25/9/2022, tev mewanên festîvalê, ji rex mamoste (Xesro Jaf) ve hatin vexwendin ser şevbuhêrkeke bi xwarin û vexwarin.. Di wê şevbuhêrkê de, ez çav bi gelek dost û hevalan ketim.. Wek Bûbê Eser, Jan dost, Xalid Cemîl Mihemed, Arîf Remezhan, Salihê Kevirbirî, Saîd Veroj, Vanês Mîranî, Elî Şexo Berazî, Mihemed Hemo, Kafî Elewî, Seyid Feysel, Lawkê Hacî, Ehmed Şiwêş û gelekên din.

Di sibeha roja 25/9/2022an, di saet 11an de, bi amadebûna rêzdar Masûd Barzanî serokê herêma Kurdistanê, festîvalê di hola Rêveberiya Giştî ya Rewşenbîrî û Hunerî-Duhok/ Sêmêlê de, dest bi programê festîvalê hat kirin. Di destpêkê de sirûda netewî kurdî (Ey Reqîb), hat gotin.. Di pey re birêz Hesên Silevanî bi navê Yekîtiya nivîskarên Kurd tayê Duhokê, bixêrhatina serok Barzanî, mêvanan û beşdaran kir û gotina vekirina festîvalê xwend.. Piştî ku xwendina xwe bi dawî anî, serok Barzanî vexwendî ser maseyê kir.. Serok Barzanî jî gotinek bi nirx derbarî festîvalê û giringiya ziman û rewşenbîriya kurdî li her çar perçeyên Kurdistanê anî ziman.. Û di nav gotina xwe re, çend firdik ji helbesta helbestvanê Tûnisî yê navdar (Ebû Elqasim Elşabî) ya bi navê (Vîna

Jiyanê/ Îradet Elheyat) got.. Bi wateya; (Dema ku em neçar bibin, çiyayên me li pêş me ne.. Em ê careke din bi wan ve hilkişin.. Û bela kes bawer neke ku emê ji desthilanîn bikevin..).

Di pey serok Barzanî re parêzgarê Duhokê Dr. Alî Teter jî, gotinek xweş derbarî giringiya festîvalê û rewşenbîriya kurdî got.. Di pey wan re çend helbestên kurt hatin xwendin.. Û wiha danê sibehê bi dawî bû.

Danê piştî nîro, roja 25/9/2022, panelan bi rêve-

beriya Dr. Nefîse Îsmail di hola Yekîtiya Nivîskarên Kurd de li Duhokê dest pê kir.. Jan Dost: Bi panela (Ezmûna Min Ya Nivîsandinê, Romana

Dîrokî û Nasnameya Netewî). Bûbê Eser: (Ezmûna Min Ya Romannivîsînê Li Ler Enfalkirina Barzaniyan). Ûsivê Hemîd: (Ezmûna Min Ya Romannivîsînê Hawara Bilûrî û 1975). Enwer Mihemed Tahir: (Romana -Mîrname- di navbeyna Dîrok û Xeyalê de).

Di pey van panelan re, helbestên bi zimanê Kurdî (Kurmancî û Soranî) û zimanê Erebi hatin xwendin.. Û wiha roja yekê bi dawî hat.

Sibeha roja din 26/9/2022an de, panelan bi rêveberiya mamoste Selam Balayî, di eynî hola Yekîtiya Nivîskarên Kurd de dest pê kir.

Dr. Dilşad Elî: (Zimanê kurdî li amirê Şîrî da, ji Cizîr ta bi Nalî). Dr. Yasirê Hesênî: (Berxeyalkirina Kurdistanê li Jêr Hikumraniya Baasiyan - Helbestên Ebdulrehman Mizûrê û Dîskorsên Nasnameyê). Dr. Saman Ezzedîn Saadûn: (Trajîdyayê Jînosaydê Kurd li Stîrê Kurdî da: 1975-1991). Dr. Nimatulla Nhêlî: (Rengvedana Enfalên di Devera Badînan Wek Nimûne).

Piştî bêhînedanekê, ev

panel jî bi rêveberiya mamoste Mihemed Abdulla hatin xwendin: Saîd Veroj: (Rewşa Zimanê Kurdî li Bakurî Kurdistanê). Dr. Fazil Omer: (Jiyana Peyvan û Peyvên Kujek).

Danê piştî nîro, roja 26/9/2022, panelan bi rêveberiya mamoste Ferhad Hacî hatin xwendin: Ez (Konê Reş): (Rewşa Ziman û Rewşenbîriya Kurdî li Rojavayê Kurdistanê). Xalid Cemîl Mihemed: (Bîrokeya Standerkirina Zimanê Kurdî). Ezîz Nîmetî: (Kurd û Nasnameya wêjeyî). Ebdulkerîm Yehya Zêbarî: (Pirsa Nasnameya Kurdî û Pirsgirêkên Wergêranê).

Di pey xwendina panelan re gelek helbestên bi zimanê Kurdî (Kurmancî û Soranî) û zimanê Erebi hatin xwendin.. Û di encamp de her du rojên festîvalê bi dawî hatin. Û me şeva xwe bi kêf û şahî di mêvandariya parêzgarê Duhokê Dr. Alî Teter de li xwaringeha Mal-tayê derbas kir..

Wek ku diyare nivîsandinê na bi zimanê kurdî di nav me kurdên Rojava de qedexa bû.. lê ji sala 1991ê û serhildana

melyonî û virde, cavên me zimanhez û rewşenbîrên kurd li Rojava bi çapemeniya ku ji Duhokê dihat nav me kilbûn. Nexasim ku ji sala 1992an û virde çapemeniya wê wek:

Kovara Metîn, Laliş, Peyv, Peyman, Xebat, Gazî, Dicle û yên mayî bi girsbûn dihat nav me.. Hingî me bêtir hez ziman û rewşenbîriya xwe kir.. Û wiha Duhok wek peytexta rewşenbîriya Kurdî ji rex me kurmançixêvan ve hat nas-kirin.. Roja îro çavên piraniya nivîskarên kurmançixêv li Duhokê ye, li Yekîtiya Nivîskarên Kurd tayê Duhokê ye, li mamoste Hasan Silîvanî û hevalên wî ye.. Vêca, em ji wî, hevalên wî û ji wezareta Rewşenbîrî hêvî dikin ku

careke din em bêne Duhokê çavên me bi rojnameyekê an kovareke xurû bi kurdiya latînî kil bibe..

Di baweriya min de, wiha festîval hevnasîne, navtê-dane, geşkirine, yekîtiye ji tev nivîskarên Kurdistanê re.. Xwezî her sal du caran wiha festîval li Duhokê bêne li dar-xistin.. Da ku Duhok bi rast û durist bibe navenda rewşenbîriya kurdî ji herçar perçeyên Kurdistanê re.

Di vê festîvalê de min gelek ji hevalên xwe yên berê dîtin, ji Rojhilat: Kafî Elwî, Ezîz Nametî, Seyid Feysel. Ji Bakur: Salih Kevirbirî, Abdullah Keskîn, Saîd Veroj.. Jixwe min gelek ji yên Başûr û Rojava dîtin.. Herwiha min gelek nivîskarên din nas-kirin.. Hem jî, dikarim bibêjim; ku di vê serdanê de du hevpeyvînên dirêj bi min re hatin kirin. Yek Kurdistan 24 û yek Rûdaw, ji dil spasiya wan dikim. Bi taybetî mamoste Dilbixwîn Dara ku xwe bi min re westand.

Dawî, dikarim bibêjim, ku berî mirinê, min di Festîvala Duhokê Ya Rewşenbîrî de, li Başûrî Kurdistanê Dewleteke Kurdî; bi Ala rengî, Sirûda niş-timanî û serokekî jîr, jîrek û xwînşêrî dît..

Ji bo vê vexwandin û beşdariya min û hevalên min di Festîvala Duhokê ya rewşenbîrî ya 5an de, ez spasiya hikumeta herêma Kurdistanê û Yekîtiya Nivîskarên Kurd li Duhokê dikim.. Herwiha spasiya herdu dergehên sînorê (Sêmalka; Rojava û Başûr) dikim ku pêşwaziya me di çûn û hatinê de bi qedir û qîmet girtin.

Ji dil spasiya tev nivîskar û lêkolînevanên ku pirtûkên xwe diyarî min kirin, dikim.. Di serê wan de mamoste (Musediq Tovî) yê ku, ev pirtû-

ka xwe (Dîroka Perwerde û Fêrkirinê li Parêzgeha Duhokê), diyarî min kir.. Ev pirtûka wî ji sê bergan pêk tê, hejmara rûpelên her sê bergan 1922 rûpel in.. Anku mamoste Musediq Tovî kedeke zor mezin derbas kiriye ta ku ev pirtûka xwe berdestî xwendevanan kiriye.. Ez jî, vê keda wî pîroz dibînim û wî pîroz dikim. Jixwe roja îro pêdiviya me bi lêkolînen wiha gelekî heye.

Konê Reş/ Qamişlo
10/2022

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çiyê? Ev **ave**.
Bu nêdir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

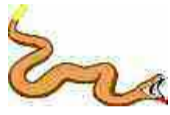
diran

Ev çiyê? Ev **dirane**.
Bu nêdir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çiyê? Ev **agire**.
Bu nêdir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

Ev çiyê? Ev **mare**.
Bu nêdir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

bizin

Ev çiyê? Ev **bizine**.
Bu nêdir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.

balon

Ev çiyê? Ev **balone**.
Bu nêdir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çiyê? Ev **bacane**.
Bu nêdir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çiyê? Ev **otomobile**.
Bu nêdir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taC

Ev çiyê? Ev **taCe**.
Bu nêdir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

Canî

Ev çiyê? Ev **Canie**.
Bu nêdir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcîk

Ev çiyê# Ev **Cûcike**.
Bu nêdir? Bu cücədir.
Что это? Это цыпленок.
What is it? It is a chicken.

finCan

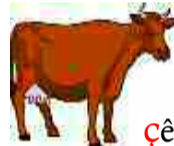
Ev çiyê# Ev **finCane**.
Bu nêdir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çav

Ev çiyê? Ev **çave**.
Bu nêdir? Bu gözür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

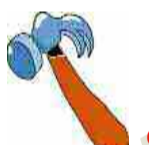
çêlek

Ev çiyê? Ev **çêleke**.
Bu nêdir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

çaynîk

Ev çiyê? Ev **çaynîke**.
Bu nêdir? Bu çaynîkdir.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.

çakûç

Ev çiyê? Ev **çakûçe**.
Bu nêdir? Bu çəkicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

Dd

defter

Ev çiyê? Ev **diftere**.
Bu nêdir? Bu dəftərdır.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çiyê? Ev **dare**.
Bu nêdir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

dest

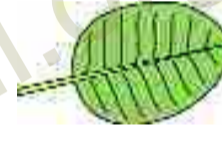
Ev çiyê? Ev **deste**.
Bu nêdir? Bu əldır.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çiyê? Ev **dile**.
Bu nêdir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

Ee

belg

Ev çiyê? Ev **belge**.
Bu nêdir? Bu yapraqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çiyê? Ev **eloke**.
Bu nêdir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

ker

Ev çiyê? Ev **kere**.
Bu nêdir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

Ev çiyê? Ev **zebeşe**.
Bu nêdir? Bu qarpozdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê

êleg

Ev çiyê? Ev **êlege**.
Bu nêdir? Bu jiletđır.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çiyê? Ev **hêke**.
Bu nêdir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

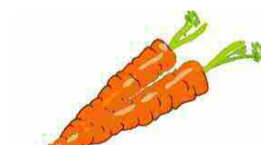
fîl

Ev çiyê? Ev **fîle**.
Bu nêdir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elephant.

fîrok

Ev çiyê? Ev **fîroke**.
Bu nêdir? Bu təyyarəđır.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

gizêr

Ev çiyê? Ev **gizêre**.
Bu nêdir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carrot.

gêzî

Ev çiyê? Ev **gêziye**.
Bu nêdir? Bu süpürgəđır.
Что это? Это веник.
What is it? It is a broom.

pê

Ev çiyê? Ev **pêye**.
Bu nêdir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

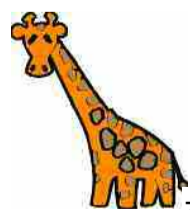
kêr

Ev çiyê? Ev **kêre**.
Bu nêdir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

fînd

Ev çiyê? Ev **fînde**.
Bu nêdir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

zerafe

Ev çiyê? Ev **zerafeye**.
Bu nêdir? Bu zürafəđır.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gore

Ev çiyê? Ev **goreye**.
Bu nêdir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

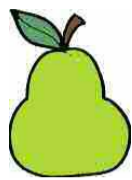

guh

Ev çiyê? Ev **guhe**.
Bu nêdir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

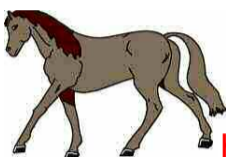
hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hirç

Ev çîye? Ev hirçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dævêdir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

li

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürêkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

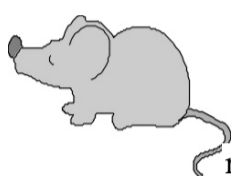
lepik

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu əlcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

ling

Ev çîye? Ev lînge.
Bu nêdir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îi

dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî

Ev çîye? Evjûjiye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günəşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

rojname

Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjal

Ev çîye? Ev keviale.
Bu nêdir? Bu xərcəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

Kk

birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

kûsî

Ev çîye? Ev kûsiye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdir.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

lîmon

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is an owl.

kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nêdir? Bu qaşığıdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

xezal

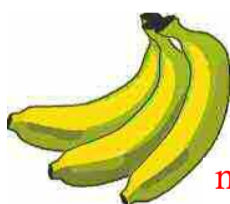
Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu seyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

kûlî

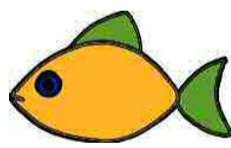
Ev çîye? Ev kûliye.
Bu nêdir? Bu çəyirtkədir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Mm

mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nêdir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu samışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

Nn

nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zərrəbındır.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çîye? Ev reñge.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

Oo

ode

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdir.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çîye? Ev Otobûse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

sol

Ev çîye? Ev sole.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

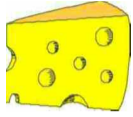

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çiyê? Ev penîre.
Bu nêdir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

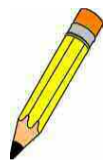
pîvaz

Ev çiyê? Ev pîvaze.
Bu nêdir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.

perçemek

Ev çiyê? Ev perçemeke.
Bu nêdir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çiyê? Ev pênûse.
Bu nêdir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

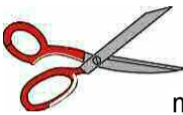

beq

Ev çiyê? Ev beqe.
Bu nêdir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çiyê? Ev qaze.
Bu nêdir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çiyê? Ev meqese.
Bu nêdir? Bu qaçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çiyê? Ev portqale.
Bu nêdir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

Rr

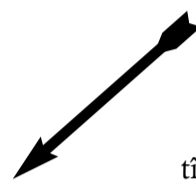
şêr

Ev çiyê? Ev şêre.
Bu nêdir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrîşk

Ev çiyê? Ev kêwrîške.
Bu nêdir? Bu dovşandır.
Что это? Это заяц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çiyê? Ev tîre.
Bu nêdir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.

rovî

Ev çiyê? Ev roviye.
Bu nêdir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çiyê? Ev sêve.
Bu nêdir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.

stêrk

Ev çiyê? Ev stêrke.
Bu nêdir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

şûr

Ev çiyê? Ev şûre.
Bu nêdir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çiyê? Ev şeye.
Bu nêdir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

tiîr

Ev çiyê? Ev tiriye.
Bu nêdir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûtî

Ev çiyê? Ev tûtiye.
Bu nêdir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

se

Ev çiyê? Ev seye.
Bu nêdir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çiyê? Ev sêvike.
Bu nêdir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

şîr

Ev çiyê? Ev şîre.
Bu nêdir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

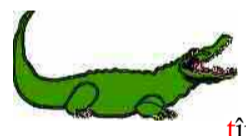
şûşe

Ev çiyê? Ev şûşeye.
Bu nêdir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

pirtûk

Ev çiyê? Ev pirtûke.
Bu nêdir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsah

Ev çiyê? Ev tîmsahe.
Bu nêdir? Bu tîmsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çiyê? Ev utiye.
Bu nêdir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.

guh

Ev çiyê? Ev guhe.
Bu nêdir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû

bilûr

Ev çiyê? Ev bilûre.
Bu nêdir? Bu tütökdür.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çiyê? Ev brûske.
Bu nêdir? Bu ıldırımđır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv

çav

Ev çiyê? Ev çave.
Bu nêdir? Bu gözđür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

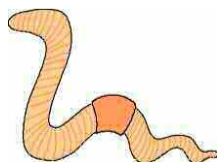
keVok

Ev çiyê? Ev keVoke.
Bu nêdir? Bu göyörçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çiyê? Ev gule.
Bu nêdir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çiyê? Ev kurme.
Bu nêdir? Bu qurđđur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

çûk

Ev çiyê? Ev çûke.
Bu nêdir? Bu quşđur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çiyê? Ev dupişke.
Bu nêdir? Bu əqrəbđir.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a skorpion.

biVir

Ev çiyê? Ev biVire.
Bu nêdir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.

berçavik

Ev çiyê? Ev berçavike.
Bu nêdir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glasses.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBƏ-ALFABƏYA BI FERHENG

Ww

w erdek

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ökdêdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

wêne

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şêkildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

ew r

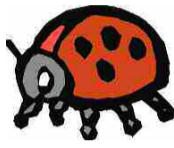
Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

kew

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kêkikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

xalxalok

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzendîr.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

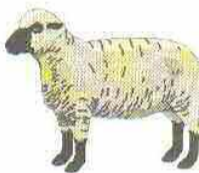
xanî

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

xaç

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

berx

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardîr.
Что это? Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

yek

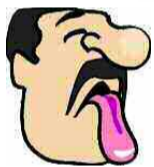
Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

ziman

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

zengil

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zengdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

Иракские военные и пешмерга обсуждают сотрудничество

Министерство обороны Ирака направило в Эрбилль две высокопоставленные военные делегации для обсуждения совмест-

ных операций с министерством пешмерга Иракского Курдистана.

Первую делегацию возглавил заместитель начальника штаба сухопутных войск генерал-лейтенант Кайс Халаф Рахима, прибывший в столицу в понедельник вечером, а позже вечером в Эрбиле приземлилась вторая делегация во главе с председателем Военно-промышленного управления Ирака Мохаммедом Сахибом аль-Дараджи.

Ожидается, что иракские военные представители проведут встречи с высокопоставленными должностными лицами министерства пешмерга для переговоров о совместных операциях против терроризма.

ALFABÊ

N b/s	KURDÎ		Azerî	DİKARÎ BIXWÎNÎ
	ya bi tîpên latinî	ya bi tîpên kirilî	Latinî	
1	Aa	Aa	Aa	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Цц	Cc	Cûdî, cêr, ceş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ее	Ee	Êlnûr, êvar, êzîng, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Яя	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, frtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	Нн	Hh	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьь	Ii	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, limon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, nevî, ner, nav, nas, hinar, Hesên,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaîş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênuş, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Ûu	Юю	Ûü	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Weçîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Хх	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

Ji bo bîranîna koça dawîya serok, amadekariyên berfireh tîn kirin

Ji bo bîranîna koça dawî ya Serok Mam Celal ku roja duşemê 3/10/2022, hemû bajarên

Têkoşîna Mam Celal
palpiştê tevgera Kurdî ye
û siwaneka geşbûna demokrasiyê
li Êraq û navçeyê ye

2017 - 1933

Herêma Kurdistanê û Êraqê xwe amade dikin ji bo bîranîna koça dawî ya wî rêberê mezin, amadekariyên berfireh berdeham dikin.

Sibe roja duşemê ji heştê sibê heta piştî nîvro dê beşa yekem a merasîmê li ser mezarê Mam li bajarê Silêmaniyê ji bo pêşwaziya hemwelatî û hezkiriyên Serok Mam Celal dest pê bike û li wir dê ji bo pîrozkirina wî rêberê mezin ê ku jiyana xwe ji bo xizmeta gelê xwe terxan kiriye gurzegul li ser mezarê werin danîn . Mezar ji aliyê komîta çavdêriyê ve hat amadekirin ji bo pêşwazîkirina mêhvanan.

Beşa duyem a merasîmê dê li bajarê Hewlêrê birêve biçê û merasîmên bi heybet bi amadebûna nûnerên partî û aliyên siyasî yên Kurdistanê û Êraqê û welatên erebî û biyanî tîn lidarxistin.

Di vê derbarê de balyoz Dr.Mihemed Sabir Serokê Dezgeha Celal Talebanî di daxuyaniyê de got ku PUKMEDIA re ragihand: Merasîm bi axaftineke kurt ji aliyê Serokê Dezgeha Celal Talebanî ve dest pê dibe û piştî Serokkomarê, Serokwezîrê Êraqê û Serokê Herêma Kurdistanê wê bi axaftin û Serok Bafil Celal Talebanî gotara malbata Serok Mam Celal pêşkêş dibe û di dawiyê de jî Qubad Talebanî serpereştyarê sekreteriyatê gotarekê pêşkêş bike. **PUKMEDIA**

Abdûlla Gûl: Nav û dengê Serok Mam Celal wê di dîrokê de bimîne

Abdûlla Gûl: Nav û dengê Serok Mam Celal wê di dîrokê de bimîne Serokkomarê berê yê Tirkîyê Abdûlla Gûl got ku Serokkomarê Tirkîyê Celal Talebanî navê xwe di dîroka Êraqê de tomar kir û îtibara wî dê her tim bê bîranîn. Di salvegera wefata rûmeta mîlet û welat Serokkomar Mam Celal de, 11- mîn Serokkomarê Tirkîya yê Abdûlla Gûl bi rêya Weqfa

Serokkomarê Celal Talebanî peyamek belav kir. Abdûlla Gûl 11emîn Serokkomarê Tirkîyê Stambûl, 29ê Îlonê, Sefîrê rêzdar: Muhammad Sabîr Bi kêfxweşî spasiya vexwendina min ji bo pêncemîn salvegera koça dawî ya Serok Celal Talebanî dikim û wek serokekî ku jiyana xwe terxan kiribû ji bo pîrozkirina siyasî yên gelê Êraqê û gelê kurd, Celal Talebanî navê xwe di dîroka Êraqê de bi cih kir. Wê her tim were bîranîn. Di sala 2008ê de, di dema serokatiya xwe de li Enqerê, ez gelek kêfxweş bûm ku pêşwaziya Serok Talebanî kir, di sala 2009 de, tevî rewşa aloz a ewlehiyê, min dikarî li gel malbata xwe serdana Bexdayê bikim. Di wan her du serdana de, ji bo pêşxistina peywendiyên navbera her du welatan de, xwedî girîngiyê taybet bû. Di van serdan û peywendiyên du alî de, min bi nêrîna Serok Celal Talebanî ya ji bo veguhertina Êraqê bo komareke demokratîk ku prensîb û nirxên bilind ên mafên mirovan û pêşketinê dihewîne, nas kir. Ez jî bûm şahidê dilxwaziya wî ya çareserkirina pîrsgirêkan bi diyalogê. Bi vê helkeftê, di salvegera koça dawî ya wî de, ez bi rêzdarî bi bîr tînim Serok Celal Talebanî û careke din sersaxiyê ji malbata wî re dixwazim. Bi vê wesîleyê daxwaz û hêviya xwe ya aramî, aştî û serweriya Êraqê dubare dikim û rêz û hurmetên xwe pêşkêşî gelê Êraqê dikim. Sefîr Dr.Muhammed Sabîr Serokê Weqfa Serok Celal Talebanî. **PUKMEDIA**

Mam ne tenê ji bo Kurd û Kurdistanê Êraqê windahiyeke bû belku ji çar perçeyên Kurdistanê re

Bi boneya pêncemîn salvegera koça dawî ya serokê Celal Talebanî, Leyla Hesên Çîlo hevîna têkoşer Ebdul Hemîd Derwîş sekreterê Partiya Demokratîk a Pêşverû ya Kurd li Sûriyê sersaxî ji hemû endamên Yekîtiya Niştîmanî ya Kurdistanê, bi taybetî ji Hîro Xanê û malbata wê re xwest . Di daxuyaniyê de ji PUKMEDIA`yê re xatûn Leyla got: Mam Celal ne tenê ji bo Kurd û Kurdistanê Êraqê windahiyeke bû, belku ji çar perçeyên Kurdistanê re windahiyeke mezin bû ,Kurdistanê kesayetiyeke mezin ji dest da û wî wînd kir, herweha got jî partiya me û Yekîti gelkî nêzîk bûn ji hevdu, civînên me li gel Mam Celal gelek bûn ku hertim behsê mijara jinê dikir û piştvanek bû jêre, keseke wefadar bû û ti cudahî ne dikir navbera pêkhatayan çî kurd çî ereb çî mesîhî bûne alîkarek bû ji hemûyan re.

Derbarê têkiliya malbatî de jî Leyla dibêje: Em wek yek malbat bûne û pêwendiyên me beş bûn, hertim Hemîd Derwîş digot ku ti kes

nikare me ji hevdu bike, rast bû tenê mirinê ew ji hev dûr xistin.

Gelek tiştên me mîna hevdu hebûn, Partiya Yekîtiya Niştîmanî ya Kurdistanê di 1 Hizêranê de hate damezrandin û ya me partiya Pêşverû di 14 Hizêran de bû. Mirina Mam Celal 3 mehê bû û yê Ebdul Hemîd 23 heman mehê bû ji ber ku dilê wan bi hev re bû.

Di dawamiya axaftina xwe de Leyla Hesên got: di dema ku Hemîd birayê xwe yê ezîz wînd kir û Mam Celal koça dawî kir , Hemîd gotibû min ne xwest ku rojek bê û ez vê yekê ragihînim ku Mam Celal miriye, lê dixwest ku Mam Celal ragihîne ku Hemîd Derwîş miriye . Di dawiyê de dîsa dubare sarsaxî ji gelê kurd re xwest. **PUKMEDIA**

Serok Bafil Talebanî: Armanca me lihevkerin û danîna bernameyê nû ji bo xizmetkirina gel e

Serokê YNK û nûnerê Amerîka tekezî li ser şerê DAIŞê û aramiyê dikin. Serokê Yekîtiya Niştîmanî ya Kurdistanê (YNK) Bafil Celal Talebanî ragihand, Kurd bi hev re hewla yekrêziya gelê Kurd li Êraqê dide.

Serok Bafil Celal Talebanî li baregeha Mekteba Siyasî ya li Hewlêrê pêşwaziya Nûnerê Amerîka yê karûarên Bakur û Rojhilatê Sûriyê û şanda pê re kir.

Di civînê de bi amadebûna Derbaz Kosret Resûl endamê desteya Kergêrî yê boruya siyasî, Celal Şêx

Nacî Bepîrsê Dezgeha Berevanî û Ragihandina Herêma Kurdistanê û Wehab Helebçeyî Rêveberê Giştî yê Dije Terorê pêşhatên dawî yên siyasî li navçeyê û awayên hemahengiya di navbera hêzên herêmê û hêzên Êraqê û hêzên hevpeyman bi taybetî hêzên Amerîkî de gotûbêj kirin.

Di civînê de ku roja 5.10.2022 hate lidarxistin, tekezî li ser berde wamiya hemahengiya di navbera Hikûmeta Herêma Kurdistanê û hêzên hevpeymanîya navdewletî ji bo şerê li dijî paşmahiyên DAIŞê û

parastina ewlehî û aramiya navçeyê kirin.

Serok Bafil Celal Talebanî amaje bi rewşa siyasî ya Herêma Kurdistanê û Êraqê kir û got: Xebatên yekrêziya Kurdan berdehamin û başkirina rewşa deverê di warên cûrbicûr de û berde wamiya çaksaziyan dê bibe karê me. Got jî: Armanca me lihevkerin û meşandina bernameyê nû bo xizmetkirina gel e.

Di derbarê astagkirina rewşa siyasiya Êraqê û hewlên Yekîtiya Niştîmanî ya ji bo derbaskirina alozî û pîrsgirêkan ber çav, Serok Talebanî tekez kir: hemû pêngavên me ber bi diyalog û têgihîştina di navbera hêz û aliyên siyasî de ne û pabendbûn bi Destûr, hevpariya rasteqîn û parastina mafên netew û pêkhatayan garantiya derbaskirina pîrsgirêkan e û me bang li her kesî kir ku berpirsyariyên xwe hilgirin û paşeroja welat li ber çavan bigirin. Her wiha pîrsgirêkan siyasî yên Sûriyê û Rojavayê Kurdistanê jî hatin gotûbêj kirin û her du aliyên tekezî li ser çareserîya siyasî ya pîrsgirêkan û hewlên yekgirtî bo rûbirûbûna terorê û parastina aramiya navçeyê kirin. **PUKMEDIA**

Talebanî û Konsulê Amerîka: Ji bo çareserkirina pîrsgirêkan Êraqê pêwîstî bi diyalogê

Sepereştyarê Ofîsa Sekreteriya Serok Mam Celal û Serkonsulê Amerîkayê Ervin Hicks li Hewlêra payîtext civiyan , pêşhatên dawî yên rewşa siyasî ya Herêma Kurdistanê û Êraqê ,metirsî û astengî li pêş ve pîrosêsê û çawaniya bihêzkirina têkeliyên navbera Herêm û Amerîka gotûbêj kirin, bi taybetî di warê veberhênanê û bazirganiyê de. Di civîna roja pêncemê 6ê Cotmeha 2022ê li baregeha mekteba siyasî YNK li Hewlêrê, Qubad Talebanî û Konsulê Giştî yê Amerîkayê rewşa niha ya Herêma Kurdistanê û Êraqê gotûbêj kirin ku tekez li ser wê yekê kirin ku bi rêya diyalog û danûstandinan pîrsgirêk were çareser kirin , daku rê neyê dayîn ku nakokî bibin sedema bê aramiya zêdetir li welat. Kampaniyên

Amerîkî teşwîq bikin ku zêdetir li Herêma Kurdistanê veberhênan bikin û peywendiyên di navbera Odeya Bazirganî ya Herêma Kurdistanê û Amerîkayê de ava bikin mijara din ya civîne bû. Di beşeke din ya civînê de behsa girîngiya pêşxistina peywendiyên navbera Herêma Kurdistanê û Amerîkayê di hemû waran de hate kirin û di vê derbarê de Bepîrsê Ofîsa Sekreteriyatê jî daxwaz kir ku

peywendiyên bazirganî di navbera her du aliyên de were pêşxistin.

Di mijareke dinê hevdiîtinê de Konsulê Giştî yê Amerîkayê piştvanîya hemû welatê xwe ji bo Herêma Kurdistanê dîpat kir û hewlên Qubad Talebanî ji bo rûbirûbûna tundûtûjiyên nav malbatê bilind nixand û daxwaz ji wî kir ku di wî warî de li ser rola xwe ya bi bandor û erênî berdeham be. **PUKMEDIA**

Премьер-министр Барзани и посол Австралии обсудили реформы КРГ

Премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани 4 октября принял посла Австралии в Ираке Паулу Ганли, чтобы

обсудить несколько тем, в том числе текущие реформы девятого кабинета министров Регионального правительства Курдистана (КРГ).

Премьер-министр Барзани проинформировал посла Австралии о программе реформ и продолжающейся оцифровке государственных услуг.

Стороны также обсудили отношения между КРГ и федеральным правительством Ирака, при этом премьер-министр Барзани подчеркнул "важность решения всех нерешенных вопросов между Эрбилем и Багдадом посредством конструктивного диалога и таким образом, чтобы уважались конституционные права народа Курдистана".

Они также подчеркнули важность двусторонних связей между Эрбилем и Канберрой, а также пути их укрепления. kurdistan.ru

Иран продолжает обстреливать границы Курдистана

5 октября Иран в очередной раз обстрелял приграничные районы Иракского Курдистана. О возможных жертвах или материальном ущербе не сообщается.

Утром в среду армия Ирана подвергла бомбардировке районы Барбазин и долины Заре в Сидакане провинции Эрбиль.

Атаки Ирана на приграничные районы Курдистана продолжаются уже почти две недели. Они привели к жертвам и матери-

альному ущербу. В прошлую среду, 28 сентября, Иран атаковал позиции иранских курдских оппозиционных партий в провинциях Сулеймания и Эрбиль, применив более 70 баллистических ракет и беспилотников со взрывчаткой, в результате чего 14 человек погибли и 58 получили ранения.

Во вторник, 4 октября неопознанные беспилотники нанесли авиаудары по нескольким деревням в провинции Сулеймания. Данных о жертвах нет.

Это нападение произошло через несколько часов после того, как неопознанный беспилотник атаковал автомобиль с членами турецкой "Рабочей партии Курдистана" (РПК) на северо-востоке Сулеймании. Контртеррористическая служба Курдистана подтвердила гибель двух и ранение одного члена РПК.

Курдские лидеры поздравляют езидов

Высшие должностные лица Иракского Курдистана поздравили езидов с их религиозным праздником Джамая, пожелав счастья и мира, и подтвердив поддержку их прав. Курдский лидер Масуд Барзани, президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК), поздравил Мира езидов, их религиозный Духовный совет, а также всех езидов Курдистана и мира, выразив надежду на то, что этот праздник принесет счастье и мир.

Он призвал всех работать над укреплением и сохранением культуры сосуществования, братства и единства между всеми религиозными и этническими общинами Курдистана.

Премьер-министр Масрур Барзани также направил свое поздравительное послание, подтвердив решимость своего правительства продолжать поддерживать права езидской общины.

"По случаю праздника езидов Джамая я сердечно поздравляю

наших езидских братьев и сестер в Курдистане, Ираке и во всем мире. Я надеюсь, что вы проведете этот праздник в мире и процветании", — сказано в заявлении премьера. "В этот праздник мы подтвер-

ждаем нашу решимость продолжать поддерживать права и запросы езидской общины, чтобы лучше служить им. Счастливой Джамайи, и живите в мире и процветании". kurdistan.ru

Никакой пощады: в Иране приказали жестко бороться с беспорядками

Силам безопасности Ирана было приказано "жестко" и "безжалостно" подавлять протесты против правительства, которые вспыхнули по всей стране, говорится в просочившихся документах, на которые ссылается правозащитная группа Amnesty International. Об этом сообщает новостной портал

Middle East Monitor 1 октября.

Согласно одному из документов, 21 сентября Генеральный штаб вооруженных сил приказал командирам "жестко противостоять нарушителям спокойствия и контрреволюционерам", имея в виду протестующих и тех, кто выступает против Исламской

революции 1979 года и нынешнего правительства.

По данным Amnesty International, в ночь, когда был отдан приказ, было убито около 34 человек. Сообщается, что два дня спустя в другом просочившемся документе содержался еще более строгий приказ, в котором командующий в северной провинции Мазандран велел силам безопасности "безжалостно противостоять любым беспорядкам со стороны бунтовщиков и контрреволюционеров, вплоть до огня на поражение".

После смерти 22-летней Махсы Амини, задержанной полицией две недели назад, по всему Ирану вспыхнули протесты, в результате которых погибло по меньшей мере 52 человека. Полиция утверждает, что Амини умерла от сердечного приступа, ее семья и протестующие настаивают на том, что полиция забила ее до смерти. Жесткие репрессии со стороны сил безопасности включали стрельбу боевыми патронами по толпе, избивание протестующих дубинками. kurdistan.ru

Австралия репатрирует 20 членов семей ИГ из Сирии

Правительство Австралии готовится к репатриации двух десятков родственников террористов "Исламского государства" (ИГ), которые содержатся в лагерях "Аль-Холь" и "Рож" на северо-востоке Сирии.

По данным "The Guardian", более 20 австралийцев с более чем 40 детьми содержатся в лагерях Сирийского Курдистана. Говорят, что в ближайшие месяцы правительство Австралии в несколько этапов планирует вернуть домой около 20 своих граждан.

"Многие из женщин, содержащихся в лагерях, говорят, что их принудили или обманом отправили в Сирию их погибшие мужья. Большинству австралийских детей меньше шести лет, некоторые родились в лагерях", — говорится в сообщении.

"Главным приоритетом австралийского правительства является защита австралийцев и национальных интересов Австралии, о чем сообщает совет по национальной безопасности. Учитывая деликатный характер затрагиваемых вопросов, было бы неуместно

давать дальнейшие комментарии", — заявила в воскресенье пресс-секретарь министра внутренних дел Клэр ОНил.

Ранее Австралия отказывалась репатриировать своих граждан, связанных с ИГ, по соображениям безопасности. kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 37 (501) 02-08 Октября 2022-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Президент ДПК и французский сенатор обсудили нападения Ирана

Курдский лидер Масуд Барзани, президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК), 1 октября принял французского сенатора Кристиана Камбона, с которым обсудил иранские атаки на Курдистан. В ходе встречи Барзани и Камбон, председатель

сенатского комитета по иностранным делам, обороне и вооруженным силам Сената Франции, также обменялись мнениями о последних политических событиях в Багдаде, при этом французский сенатор высоко оценил роль Барзани в этом вопросе.

Пресс-релиз штаб-квартиры Барзани сообщил, что стороны обсуждали в том числе соглашение между проиранской "Координационной структурой", курдами и суннитами. Но главной темой было нападение Ирана, в результате которого в различных районах Иракского Курдистана погибли 13 человек и десятки получили ранения. Курдский лидер также выразил благодарность Франции, ее правительству и народу за их поддержку Курдистана в трудные времена, особенно во время борьбы с "Исламским государством" (ИГ).

Согласно пресс-релизу, французский сенатор подтвердил, что его страна будет продолжать поддерживать Курдистан. kurdistan.ru

Турецкие власти произвели аресты: оппозиция призвала "уничтожить манипуляторов"

В Турции начались аресты подозреваемых в рамках дела о предполагаемом мошенниче-

Кылычдароглу, который заявил, что распродажа свидетельствует о массовых "манипуляциях с

ких властей, направленный на ограничение политических последствий процессов в экономике. На прошлой неделе регулирующий орган Турции обратился к местным брокерским компаниям с просьбой помочь обуздать волатильность акций. Акции турецких банков поддерживаются местными инвесторами в поисках средств хеджирования, поскольку в этом году инфляция превысила 80%. Однако масштабы ралли привели в замешательство многих аналитиков и инвесторов. Власти начали проверять сделки на рынке за последние 12 месяцев и согласны с тем, что некоторые движения во время двухмесячного ралли были разрушительными, сообщил агентству Bloomberg в прошлом месяце высокопоставленный чиновник Турции.

Центральный банк Турции 22 сентября снизил ключевую процентную ставку на 100 базисных пунктов — с 13% до 12%. Решение финрегулятора пересмотреть ставку в сторону понижения стало вторым в текущем году. Ещё до появления информации об очередном снижении ключевой ставки турецкая нацвалюта на торгах в Стамбуле, как сообщало EADaily, зафиксировала новый исторический минимум по отношению к доллару США. kurdistan.ru

стве на местном фондовом рынке, которое привело к падению цен на акции в прошлом месяце. Прокурор Стамбула инициировал расследование по подозрению в организованной деятельности, нарушающей турецкий закон о рынках капитала, и выдал ордер на арест 10 человек, сообщило накануне, 2 октября, государственное информгентство Anadolu.

Задержания произошли после внезапного разворота на фондовом рынке Турции, где акции банков страны обвалились на 39% в результате трёхнедельного снижения, которое стартовало 13 сентября и разрушило финансовую стабильность некоторых брокерских компаний.

Беспорядок на рынке вызвал гнев лидера оппозиции, председателя Республиканской народной партии (РНП) Кемаля

акциями", и призвал регулирующие органы "уничтожить манипуляторов".

В интервью на прошлой неделе президент Турции Реджеп Тайип Эрдоган упомянул "спекулятивные действия" на рынке и указал, что министерство финансов страны "проверяет транзакции" в рамках начатого расследования.

Падение, в результате которого рыночная стоимость турецких компаний на фондовом рынке сократилась примерно на 14 миллиардов долларов, последовало за беспрецедентным скачком цен на акции, во время которого индекс стамбульской биржи Borsa Istanbul Banks вырос примерно на 150% в период с середины июля до своего пика 12 сентября.

Предпринимаемые сейчас шаги знаменуют собой наиболее драматический шаг турец-

Лиз Трасс: Великобритания рассматривает Курдистан как своего ключевого партнера на Ближнем Востоке

Премьер-министр Великобритании Лиз Трасс направила официальное письмо президенту Иракского Курдистана

Нечирвану Барзани, в котором подтвердила, что Лондон рассматривает курдский регион в качестве своего ключевого партнера на Ближнем Востоке.

"В своем письме премьер-министр Трасс благодарит президента Нечирвана Барзани за его присутствие на похоронах покойной Ее Величества королевы Елизаветы II и выражает свое удовольствие от новой встречи с президентом в Лондоне", — говорится в заявлении администрации президента Курдистана.

Премьер-министр также высоко оценила "крепкие отношения своей страны с Курдистаном как с ключевым партнером на Ближнем Востоке".

Она напомнила, что Курдистан и Великобритания "разделяют взаимные ценности и общие приоритеты, в том числе в области безопасности и борьбы с терроризмом, свободы выражения мнений и образования, и вновь заявляет, что Великобритания и Курдистан будут продолжать усердно работать над достижением этих целей", — говорится в сообщении. Лиз Трасс выразила надежду на продолжение сотрудничества с Курдистаном, основываясь на "непоколебимой дружбе между Соединенным Королевством и Курдистаном". 3 октября премьер-министр Курдистана Масрур Барзани получил аналогичное письмо от своей британской коллеги. Г-жа Трасс подтвердила в нем приверженность Великобритании обеспечению безопасности и стабильности в регионе. kurdistan.ru

Турецкий беспилотник обстрелял северные районы Ирака

Турецкий беспилотник во вторник нанес удар по иракской провинции Сулеймания, расположенной на севере страны. Об этом сообщил информационный портал SHAFaq

News со ссылкой на источник в местной администрации. По его словам, целью удара стал автомобиль, принадлежавший сторонникам Рабочей партии Курдистана (РПК). В результате инцидента есть убитые и раненые, их точное число пока не сообщается. kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbir:

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakı Az1040, soğaq S.Mehmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500